

IBSEN, HENRIK

Kämparne på Helgeland : Skådespel i 4  
handl:r : Öfv. af W. Åbjörnson.

J. A. Svensson  
1876

# EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!



## Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

## EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:*\* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:*\* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- \*Ej tillgängligt i varje e-bok.

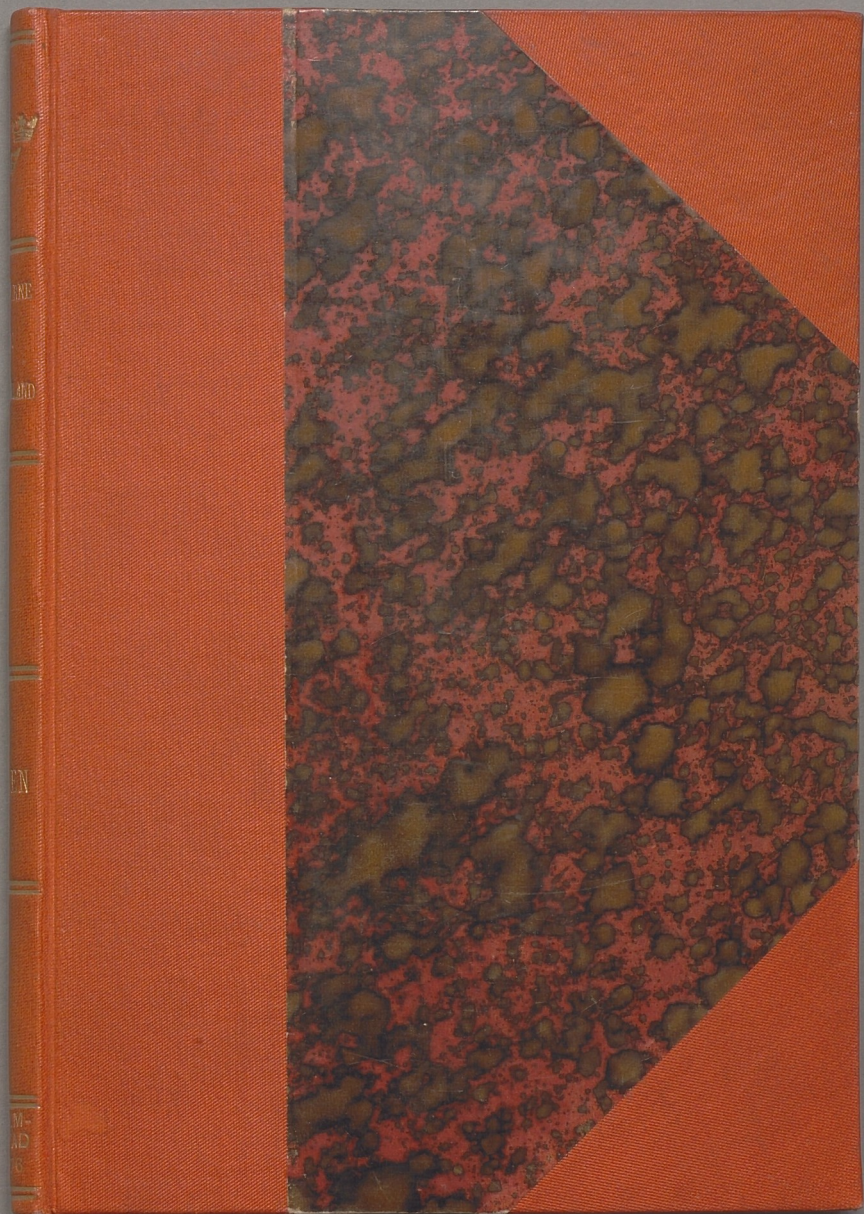
## Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

## Fler e-böcker

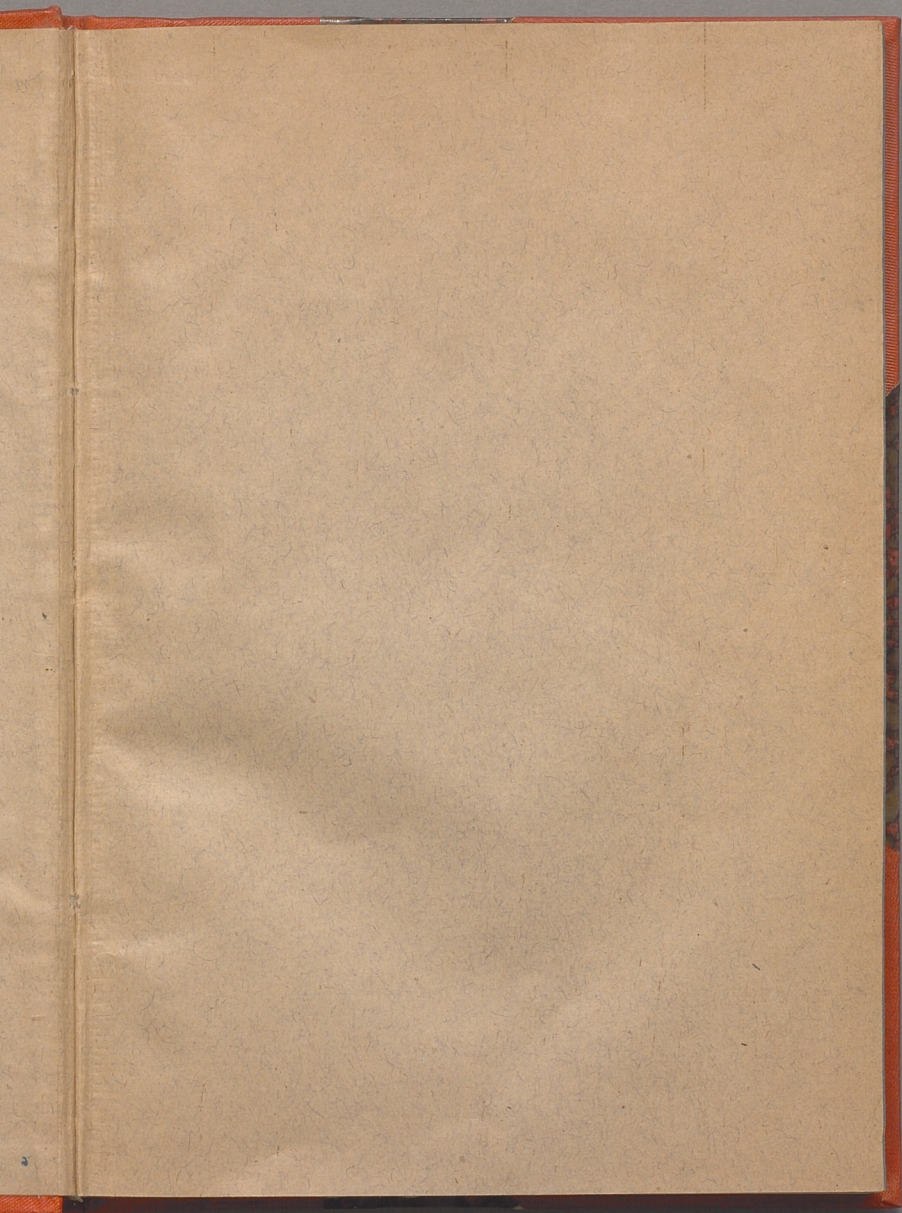
Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>  
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

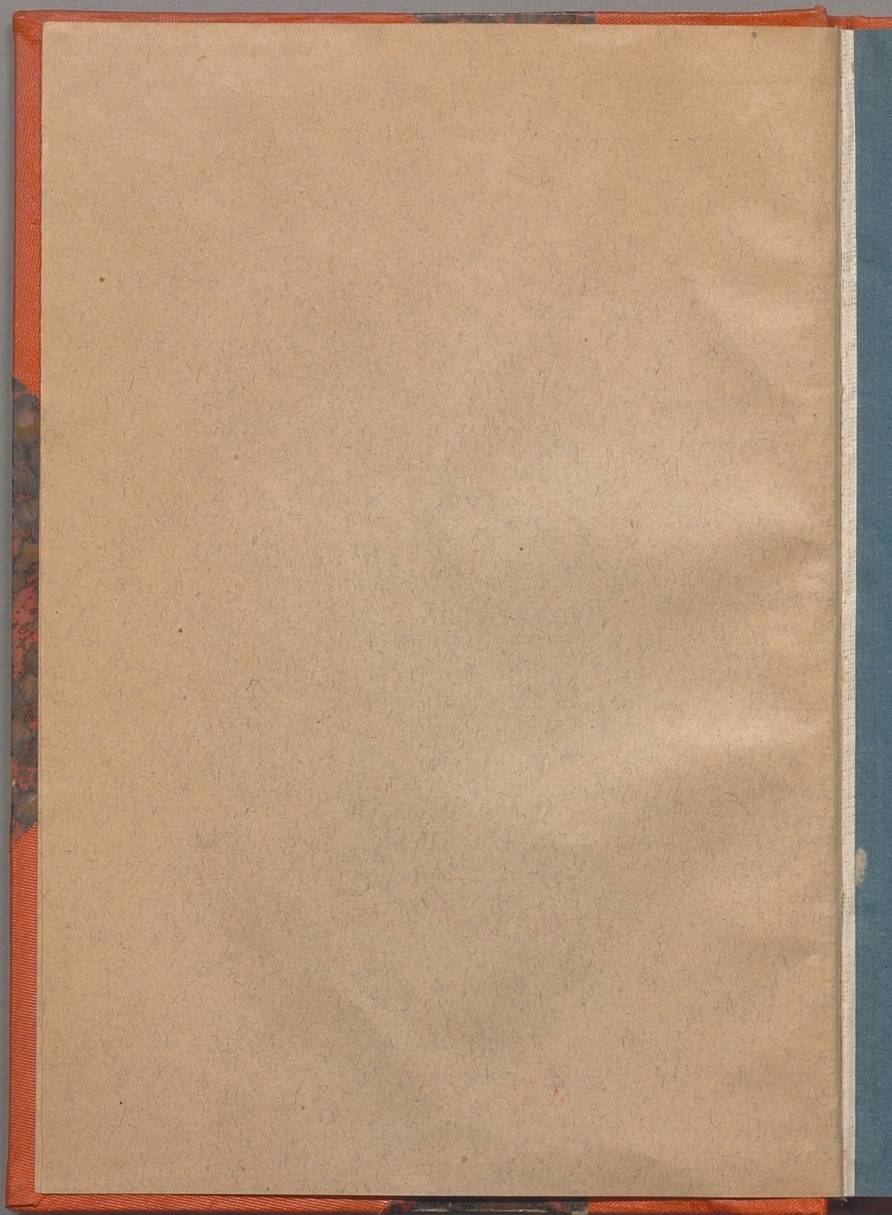


Kungl. Biblioteket  
STOCKHOLM

Vitt. Utl.

Dram.





# KÄMPARNE PÅ HELGELAND.

SKÅDESPEL I FYRA HANDLINGAR

AF

HENRIK IBSEN.

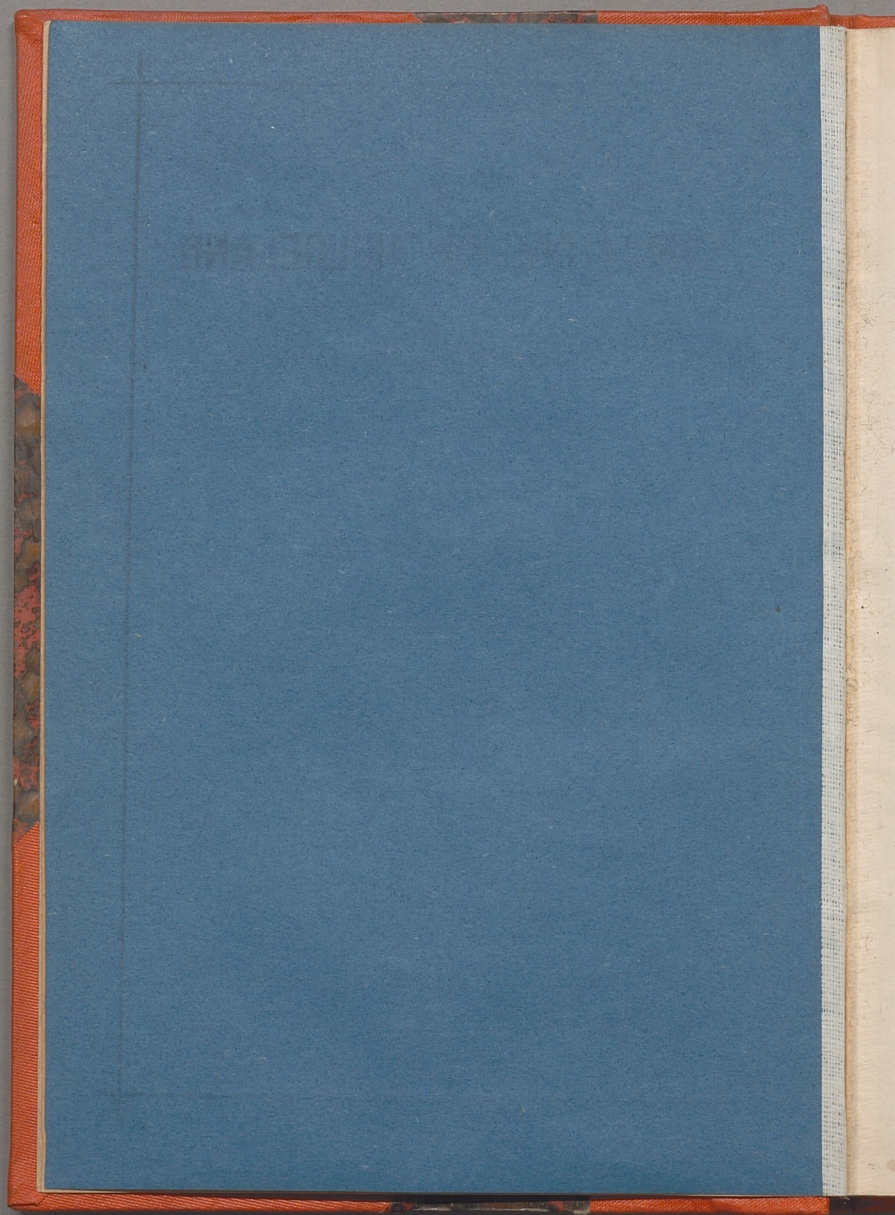
ÖFVERSÄTTNING

AF

WILLIAM ÅBJÖRNSON.



HALMSTAD,  
F. D. GERANDTSKA BOKTRYCKERIET,  
1876.





THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

# KÄMPARNE PÅ HELGELAND.

SKÅDESPEL I FYRA HANDLINGAR

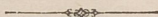
AF

HENRIK IBSEN.

ÖFVERSÄTTNING

AF

WILLIAM ÅBJÖRNSSON.



HALMSTAD,  
F. D. GERNANDTSKA BOKTRYCKERIET,  
1876.

KÄMPARNE PÅ HELGELAND.

SKÅDESPEL I FÖRÅ HANDELSDAG

HENRIK IBSEN

ÖFVERSÄTTNING

WILHELM ÅBERGSSON.

BEF. N:o 100. 1878.  
I. O. BERGMANNS BOKTRYCKERI.

1878



FÖRSTA HANDELINGEN

PERSONERNA:

ÖRNULF FRÅN FJORDARNE, odalman på Island.  
SIGURD DEN STARKE, sjökonung.  
GUNNAR HERSE, rik bonde på Helgeland.  
THOROLF, Örnulfs yngste son.  
DAGNY, Örnulfs dotter.  
HJÖRDIS, hans fosterdotter.  
KÅRE BONDE, helgeländing.  
EGIL, Gunnars son, 4 år gammal.  
ÖRNULFS SEX ÄLDRE SÖNER.  
ÖRNULFS OCH SIGURDS MÄN. GÄSTER. HUS-  
KARLAR. TÄRNOR. FREDLÖSE MÄN.

---

(Handlingen föregår i Erik Blodyxes tid på och i närheten  
af Gunnars gård på Helgeland i det nordliga Norge.)

---

FÖRSTA HÄFTET

PERSONERNA

ÖRRE FRÅN FLORIANE, skofvar på Isak.  
 SIGRD DEN STÄRRE, skofvar.  
 BENNAR HERRE, sk. bonden på Hjeltnad.  
 THOROLF, Örnalls yngste son.  
 DAGNY, Örnalls dotter.  
 HJÖRDIS, barnsköterska.  
 KÄRRE BONDEN, betjädningsman.  
 BOLL, Gouvarns son, 4 år gammal.  
 ÖRNALLS SEX ÄLDRE SÖNER.  
 ÖRNALLS OCH SIGRDS NIO GÄSTER, HUS.  
 KÄRLAR, TÄNKOR, FRÖJÖSE MÅN.

Handlingen utspelar sig i Enk. Hjeltnad till på och i Hjeltnad.  
 af Gouvarn, skof på Hjeltnad i det nordliga Norge.

## FÖRSTA HANDLINGEN:

(En hög strand, som i fonden stupar brant ned mot sjön. Till venster ett ruckel, till höger fjell och barrskog. Masterna af tvenne drakskepp synas nede i viken, längre ute till höger skär och höga holmar; sjön är i starkt uppror, det är vinter. Snötjocka och storm.)

(*Sigurd* kommer upp från fartygen; han är klädd i hvit kjortel med silfverbälte, blå kapp, viddamasker, ludna skor och stålhufva, vid sidan bär han ett kort saxsvärd. *Örnulf* synes straxt derpå mellan fjellen, klädd i mörk lam-skinnskjortel, med bröstharnesk och benskenor samt yllebyxor och ludna skor, öfver axlarna har han en brun vadmalskåpa med hättan dragen öfver stålhufvan, så att ansigtet till en del döljes. Han är hög och resligt bygd, med långt hvitt skägg, gammal och något böjd; beväpnad med sköld, svärd och spjut.)

SIGURD

(träder först in, ser sig om, får sigte på rucklet, går raskt emot det och söker bryta upp dörren).

ÖRNULF

(kommer fram på fjellet, studsar då han får se Sigurd, tycks igenkänna honom, stiger ned och ropar):

Lemna platsen, kämpe!

SIGURD

(vänder sig, lägger handen på svärdet).

Det vore första gången, om jag gjorde det!

ÖRNULF.

Du skall och måste det! Jag behöfver rucklet för mina stelfrusna män.

SIGURD.

Och jag för en uttröttad kvinna!

ÖRNULF.

Mina män äro mera värda än dina kvinnor!

SIGURD.

Då måtte stigmän stå högt i pris på Helge-  
land!

ÖRNULF

(lyfter spjutet).

Dyrt skall du böta för de orden!

SIGURD

(drager sitt svärd).

Nu kommer det att gå dig illa, gubbe!

(Örnulf rusar in på honom, Sigurd försvarar sig).

(Dagny och några af *Sigurds män* komma från stranden;  
*Örnulfs sex söner* från fjellen till höger.)

DAGNY

(litet framom de andra, klädd i röd kjortel, blå kåpa och  
pelsbrämrad hufva, ropar nedåt skeppen):

Upp alla Sigurds män! Min husbonde strider  
med en främling!

ÖRNULFS SÖNER.

Till hjälp för gubben! (De stiga ned.)

SIGURD

(till sina män).

Stanna der I ären; jag rår med honom ensam!

ÖRNULF

(till sina söner).

Låt mig slåss i fred! (Rusar in på Sigurd.) Jag  
måste se ditt blod!

SIGURD.

Se först ditt eget! (Sårar honom i armen så att spjutet faller.)

ÖRNULF.

Godt var det hugget, kämpe!

Svärdet käckt du svingar,

hugget lätt ej hämmas;

Sigurd sjelf, den starke,

måste för dig skämmas!

SIGURD

(småleende).

Då är skammen till hans heder!

ÖRNULFS SÖNER

(med ett utrop af förvåning).

Sigurd sjelf! Sigurd den starke!

ÖRNULF.

Men skarpare du träffade den natt, du rånade min dotter, Dagny!

(Kastar hättan tillbaka.)

SIGURD OCH HANS MÄN.

Örnulf från Fjordarne!

DAGNY

(glad men dock oroligt).

Min far och mina bröder!

SIGURD.

Ställ dig bakom mig.

ÖRNULF.

Det är onödigt. (Närmar sig Sigurd.) Jag kände straxt igen dig då jag fick se dig här, och därför yppade jag strid; pröfva ville jag om ryktet sade sant, när det nämnde dig som den djerfvaste

kämpe i Norge. Nu, fred och sämja vare mellan oss!

SIGURD.

Bäst om det så sig kunde foga.

ÖRNULF.

Der är min hand. Du är en präktig kämp; så skarpa hugg har ingen förr utbytt med gamle Örnulf.

SIGURD

(skakar hans framräkta hand).

Låt det vara de sista svärdshugg, som bytas mellan oss. Och härmed bjuder jag dig sjelf att döma i den sak, som står oss emellan; är du böjd att välja vilkoren?

ÖRNULF.

Det är jag, och rätt nu skall tvisten jemnas. (Till de öfriga.) Så hören alla då hvarom det gäller. För fem vintrar sedan lågo Sigurd och Gunnar herse som vikingar på Island och hade fredland den vintern der, helt nära intill min gård. Då röfvade Gunnar med våld och list min fosterdotter, Hjördis; men du, Sigurd, tog Dagny, mitt eget barn, och seglade bort med henne. För detta rån du dömes att böta tre hundra i silfver, och skall med detta din ofredsgerning vara försonad.

SIGURD.

Billiga vilkor tycks mig vara hvad der du bjuder; de tre hundra skall jag utreda och lägger dertill en brämad silkeskåpa; det är en gåfva

af kung Ädhelstan i England och så god som någon man har burit den på Island.

DAGNY.

Rätt så min bålde make; och tack, du, min fader; nu först är jag glad i hågen.

(Hon trycker faderns och brödernas händer och talar sakta med dem.)

ÖRNULF.

Så står förlikningen då fast emellan oss, och skall Dagny från denna stund aktas fullt ut så hederlig, som vore hon dig lagligt fästad med sina fränders bifall.

SIGURD.

Och på mig kan du nu lita, som på din egen ätt!

ÖRNULF.

Det tänker jag för visst jag kan, och vill på stunden fresta, hur god du är mig.

SIGURD.

Redo skall du finna mig; säg ut, — hvad fördrar du?

ÖRNULF.

Din hjälp i råd och dåd. Jag har rest hit till Helgeland att söka Gunnar och kräfvat räakenskap för det han röfvat Hjördis.

SIGURD

(öfverraskad).

Gunnar!

DAGNY

(likaså).

Och Hjördis, — hvar äro de att finna?

ÖRNULF.

Hemma på Gunnars gård, tänker jag.

SIGURD.

Och den ligger —?

ÖRNULF.

Icke många pilskott borta; visste du ej det?

SIGURD

(med undertryckt rörelse).

Nej! — Blott sparsamt har jag sport från Gunnar, sedan vi sist seglade samman från Island. Vida for jag på vikingatåg och tjente många kungar utomlands medan Gunnar satt hemma. Hit under land kom jag i dag i gryningen, fördrifven af ovädret; att Gunnar hade sin fädernegård här norrut, var mig nog bekant, men —

DAGNY

(till Örnulf).

Och för den saken for du hemifrån?

ÖRNULF.

Så är det. (Till Sigurd.) Att vi två råkades, har varit ett verk af de mäktige deruppe; de hafva så velat. Hade jag tänkt söka dig, så visste jag icke, hvar du stod att finna.

SIGURD

(tankfull).

Väl sant! — Men nu till saken om Gunnar, — säg mig, Örnulf, tänker du bedrifva den kraftigt, både med godt och ondt?

ÖRNULF.

Det måste jag göra. Hör på, Sigurd, hvad jag vill säga dig. I somras red jag till tings, och

der voro många hederliga män tillsammans. Då tingsdagarna voro till ända, satt jag i stugan och drack samman med mina häradsmän och då kom talet på kvinnorånet; hånfulla ord måste jag då höra, för det jag lemnat det ohämnadt så lång en tid. Då blef jag vred, svor att fara till Norge, söka Gunnar och kräfva bot eller hämd för rånet och aldrig fara hem till Island igen förr än jag uppnått mitt mål.

SIGURD.

Ja, ja! står det så, då inser jag nog att saken måste bedrivas kraftigt.

ÖRNULF.

Det måste den; men obillig vill jag icke vara, och Gunnar är mig nämnd som en hederlig man. Glad är jag också att jag företog mig denna färden; tiden föll mig lång på Island till slut; derute på de blåa vågorna har jag blifvit gammal och grå, jag kunde icke berga mig, jag måste ut på dem ännu en gång förr'n jag, —; nå ja, — Bergethora, min goda hustru, var ju död för längesedan, mina älsta söner foro hvar sommar på vikingatåg, och då nu Thorolf växte till —

DAGNY

(glad).

Thorolf är med? Hvar är han?

ÖRNULF.

Ute på skeppet. (Pekar mot fonden till höger.) Der skall du se en pojke; stor och stark och fager har han blifvit, sedan du var hemma. Det blir en präktig kämpe, Sigurd; han kommer att likna dig.

DAGNY

(småleende).

Det är nu som förr, märker jag; alltid stod Thorolf ditt hjerta närmast.

ÖRNULF.

Han är den yngsta och sin moder lik, se der-af kommer det.

SIGURD.

Men säg mig nu, — ditt ärende hos Gunnar herse — tänker du allt i dag —?

ÖRNULF.

Hellre i dag än i morgon. Med rimliga böter skall jag vara nöjd; vägrar Gunnar sig vid slik förlikning, så må han akta sig för följden.

(Käre bonde inkommer hastigt från höger; han är klädd i grå vadmalskofta och sid filthatt; i handen håller han en afbruten gårdsgårdsstör.)

KÅRE.

Godt möte, kämpar!

ÖRNULF.

Kämpars möte skattas sällan godt.

KÅRE.

Ären I hederlige män, så tillsägen I mig fred bland eder; Gunnar herses husfolk står mig efter lifvet!

ÖRNULF.

Gunnar herse?

SIGURD.

Då har du öfvat ondt mot honom!

KÅRE.

Min rätt har jag öfvat. Vi höllo utgångs-

boskap samman på en holme nära intill land; Gunnars folk tog mina bästa oxar bort, och en af männen skällde mig för träl; då bar jag vapen på honom och fällde honom.

ÖRNULF.

Det var din rätt.

KÅRE.

Men nu i morgons kommo hans karlar mot mig med ofred; lyckan var mig god, så jag blef varnad i tid och slapp undan; dock, länge tör det icke dröja, förr än mina fiender söka upp mig.

SIGURD.

Litet kan jag tro dig, bonde! Jag kände Gunnar fordom lika väl som mig sjelf, och det vet jag: aldrig öfvade han orätt mot fredlig man.

KÅRE.

Gunnar har ingen del uti allt detta, han är söderut i landet; nej, det är Hjördis, hans hustru.

DAGNY.

Hjördis!

ÖRNULF

(mumlande).

Ja ja, det kunde likna henne!

KÅRE.

Gunnar bjöd jag bot för trälen, och den var han villig att taga, men då kom Hjördis till, eggade sin husbonde med många hånfulla ord och hindrade förlikningen; sedan drog Gunnar söderut, och i morgons — —

SIGURD

(ser ut till venster).

Der komma vägfärande män norrifrån, är det icke. — ?

KÅRE.

Det är Gunnar herse sjelf!

ÖRNULF.

Var då lugn, jag tänker nog jag skall få eder förlikta.

(*Gunnar herse* med några män inkomma från venster. Han är klädd i husdrägt, brun kjortel, viddamasker, blå kappa och bred hatt; beväpnad blott med en liten handyxa.)

GUNNAR

(stannar förvånad och osäker, då han får se de församlade).

Örnulf från Fjordarne! Ja minsann — !

ÖRNULF.

Du har sett rätt, Gunnar.

GUNNAR

(träder närmare).

Nåväl, så hell och välkommen på min mark, om du kommer med fred.

ÖRNULF.

Vill du som jag, skall ingen ofred öfvas.

SIGURD

(närmar sig).

Väl mött, Gunnar!

GUNNAR

(glad).

Sigurd — fosterbroder! (Skakar hans hand.) Ja, när du är med, då vet jag säkert, att Örnulf kom-

mer med fred. (Till Örnulf.) Räck mig handen, gubbe! Hvad ärende du har här norrut, är ej svårt att gissa; det gäller Hjördis, din fosterdotter.

ÖRNULF.

Som du säger; stort hän vållades mig, då du for med henne från Island, utan att söka mitt bifall.

GUNNAR.

Du kommer med rätt och skäl; har svennen brutit, så får mannen godtgöra. Länges har jag väntat dig, Örnulf, för den sakens skull, och kunna böter göra det, så skola vi snart förlikas.

SIGURD.

Det menar jag ock. Örnulf skall säkert vara billig.

GUNNAR

(med värma).

Det måste du, gubbe; skulle du värdera henne såsom sig bör, då skulle icke allt mitt gods förslå!

ÖRNULF.

Jag skall rätta mig efter lag och sedvana, det kan du lita på. Men nu en annan sak; (pekar på Kåre) ser du mannen der?

GUNNAR.

Kåre bonde! (Till Örnulf.) Du vet då, att det är ofred mellan oss.

ÖRNULF.

Dina män ha rånat hans boskap, och för rån bör bötas.

*Kämparne på Helgeland.*

GUNNAR.

För dråp likaså; han dödade min träl.

KÅRE.

För det han hånade mig.

GUNNAR.

Jag har sagt mig redo till försoning.

KÅRE.

Men dertill var ej Hjördis hugad, och i morgons, medan du var borta, öfverföll hon mig och står mig nu efter lifvet.

GUNNAR

(uppbragt).

Är det sant; har hon — ?

KÅRE.

Hvart ord är sant.

ÖRNULF.

Derför bad bonden om mitt bistånd, och det har jag lofvat honom.

GUNNAR

(efter att ett ögonblick ha betänkt sig).

Hederligt har du handlat mot mig, Örnulf; det är derföre billigt att jag fogar mig efter din vilja. Hör mig, Kåre bonde, jag är villig att låta trälens dråp och allt det ofog, som vållats dig, gå upp emot hvartannat.

KÅRE

(räcker Gunnar handen).

Det är goda vilkor; dem tager jag emot.

ÖRNULF.

Och fred skall han hafva för dig och de dina?

GUNNAR.

Fred hemma och hvarhelst han än färdas.

SIGURD

(pekar ut till höger).

Se der!

GUNNAR

(missnöjd).

Det är Hjördis!

ÖRNULF.

Med väpnade män!

KÅRE.

Hon söker mig.

(Hjördis med en flock huskarlar. Hon är svartklädd, i kjortel, kåpa och hufva; karlarna äro beväpnade med svärd och yxor, sjelf bär hon ett lätt spjut i handen.)

HJÖRDIS

(stannar vid ingången).

Manstarka träffas vi här, som det tycks!

DAGNY

(ilar henne tillmötes).

Hell och välkommen, Hjördis!

HJÖRDIS

(kallt).

Tack. Jag har allt sport att du icke var långt borta.

(Träder närmare, i det hon kastar en skarp blick på de församlade.)

Gunnar och — Kåre, min fiende, — Örnulf och hans söner, och —

(Då hon får se Sigurd, ryggar hon nästan omärkligt tillbaka, tiger en stund, men fattar sig.)

Rätt många ser jag här, som äro mig väl be-

kanta, — men icke vet jag, hvem som är mig vänligt sinnad.

ÖRNULF.

Vänligt sinnade äro vi dig alla.

HJÖRDIS.

Om så är, då skall du icke neka att lemna Kåre i min husbondes våld.

ÖRNULF.

Det är ej nödigt.

GUNNAR.

Det är nu fred och sämja mellan oss.

HJÖRDIS

(med undertryckt hän).

Fred? Nå, ja, jag vet du är en klok man, Gunnar! Kåre har råkat manstarka vänner, och då inser jag nog det tycks dig tryggast —

GUNNAR.

Det tjenar litet att egga mig med hänfulla ord! (Med vigt.) Kåre har fred med oss!

HJÖRDIS

(tvingar sig).

Godt och väl; har du lofvat honom fred, så måste löftet hållas.

GUNNAR

(bestämdt, men dock utan häftighet).

Det skall och måste det!

ÖRNULF

(till Hjördis).

Och här slöts ock till hälften ännu en förlikning, förrän du kom.

HJÖRDIS

(skarpt).

Emellan dig och Gunnar?

ÖRNULF

(nickar).

Det gälde dig.

HJÖRDIS.

Väl kan jag veta hvad det gälde; men det säger jag dig, min fosterfader, aldrig skall det spörjas, att Gunnar herse lät sig skrämma för det du kom med väpnadt folk till landet; hade du kommit som ensam, vägfarande man i vår stuga, då kunde tvisten lättare blifvit jemnad.

GUNNAR.

Örnulf och hans söner komma med fred.

HJÖRDIS.

Kan väl vara, men på annat sätt kommer det att låta i folkets mun, och du sjelf, Gunnar, litade väl ej så säkert på freden i går, då du skickade Egil, vår son, söderut, så snart det spordes att Örnulf låg i fjorden med härskepp.

SIGURD

(till Gunnar).

Du har skickat din son söderut?

HJÖRDIS.

Ja, för att han skulle vara trygg, ifall Örnulf öfverföll oss.

ÖRNULF.

Icke skall du håna med det, Hjördis; hvad Gunnar har gjort, torde vara klok mans gerning, så framt du hindrar förlikningen.

HJÖRDIS.

Lyckan råder för lifvet. Låt hända hvad som hända vill; men hellre vill jag falla, än rädda lifvet genom feg förlikning.

DAGNY.

Sigurd gifver böter och vill ej kallas ringare man för det.

HJÖRDIS.

Sigurd måste sjelf bäst veta, hvad som hans heder tål.

SIGURD.

Derom skall ingen behöfva erinra mig.

HJÖRDIS.

Sigurd är en namnkunnig kämpe, men djerfvare dåd föröfvade Gunnar, då han dödade isbjörnen utanför min bur.

GUNNAR

(med en förlägen blick på Sigurd).

Ja, ja, lät det nu vara!

ÖRNULF.

Väl sant, det är det djerfvaste dåd, någon man på Island utöfvat, och derfor —

SIGURD.

Nå ja, så mycket lättare kan Gunnar då lämna sig, utan att bli kallad rädd.

HJÖRDIS.

Skall bot gifvas, så skall ock bot krävas. Gunnar, drag dig till minnes, hvad du en gång lofvat!

GUNNAR.

Illu betänkt var det löftet; fordrar du att det skall hållas?

HJÖRDIS.

Hållas skall det, ifall vi båda skola lefva under samma tak från denna dagen. Så vet då, Örnulf, skall bot gifvas för din fosterdotters rån, så skall du också böta för det du dödade Jökul, min fader, och tog allt hans gods och egendom!

ÖRNULF.

Jökul föll i ärlig holmgång; större skada gjorde dina fränder mig, då de skickade dig okänd till Island och fingo mig att fostra dig.

HJÖRDIS.

Heder och ingen skam hade du af att fostra Jökuls dotter.

ÖRNULF.

Idel ofred har jag haft deraf, det vet jag.

HJÖRDIS.

Värre ofred torde hända dig nu, ifall —

ÖRNULF.

Icke kom jag hit för att kifvas med kvinnor! — Gunnar, hör nu mitt sista ord; är du villig att böta för kvinnorrånet?

HJÖRDIS

(till Gunnar).

Kom ihåg, det du lofvat!

GUNNAR

(till Örnulf).

Du hörer, jag har gjort ett löfte och det måste jag — —

ÖRNULF

(förbittrad).

Nog, nog! Aldrig skall det sägas om mig,  
att jag gaf bot för ärligt dråp!

HJÖRDIS

(med styrka).

Så trotsa vi dig och de dina!

ÖRNULF

(med stigande vrede).

Och hvem har här väl rätt att kräfvat bot för  
Jökul? — Hvar finnas hans fränder? Ingen af  
dem lefver? Hvem är hans lagliga eftermålsman?

HJÖRDIS.

Det är Gunnar på mina vägnar!

ÖRNULF.

Gunnar! Ja, om du vore fästad vid honom  
med din fosterfaders samtycke, eller om han hade  
lemnat bot för rånet, då vore han laglig eftermåls-  
man, men —

DAGNY

(rädd och bönfällande).

Fader, fader!

SIGURD

(hastigt).

Säg icke ut!

ÖRNULF

(med höjd stämma).

Jo, högt skall det sägas! En kvinna, tagen  
med våld, har ingen laglig husbonde!

GUNNAR

(häftigt).

Örnulf!

HJÖRDIS

(vildt utbrytande).

Hånad! utskämd! (Med darrande röst.) Det —  
det skall du komma till att ångra!

ÖRNULF

(fortfar).

En kvinna, röfvad med våld, är, efter lagen,  
blott att akta såsom frilla! Vill du vinna heder-  
ligare ställning, så måste du —

HJÖRDIS

(tvingande sig).

Nej, Örnulf, bättre vet jag, hvad som höfves.  
Är jag blott att akta såsom Gunnars frilla, — nå-  
väl, då måste han hedra sig med dåd, — hedra  
sig så högt med dåd, att min ställning icke blif-  
ver någon skam för mig! Och akta dig nu, Örn-  
ulf; här skiljas våra vägar, men vapen skall jag  
låta bära på dig och på de dina, så ofta det så  
kan foga sig, otrygg skall du vara till både lif och  
lemmar, och det skall hvar och en som — (med en  
skarp blick till Kåre) Kåre bonde! Nå ja, Örnulf  
tog sig an din sak, och det är fred emellan oss,  
men icke vill jag råda dig att komma hem så snart;  
den döda trälen har många hämnare, och lätt kun-  
de det hända sig att — ja, nu har jag varnat dig  
för faran, bär sedan följdén sjelf. Kom, Gunnar,  
vi måste nu rusta oss. Ett ärofullt dåd har du  
utöfvat på Island, men större dåd måste här utöf-

vas, om ej din — din frilla skall skämmas öfver dig och öfver sig sjelf!

GUNNAR.

Sansa dig, Hjördis; det passar ej att te sig så!

DAGNY

(bedjande).

Stanna fostersyster, — stanna, jag skall tala min fader till rätta!

HJÖRDIS

(utan att höra henne).

Hemåt, hemåt! Aldrig blef det spådt mig, att jag skulle lefva som en usel frilla; men skall jag bära detta lif och denna skam, bära det en enda dag längre, så måste min make utöfva något — något, som gör honom namnkunnigare än alla andra män!

(Går ut till höger.)

GUNNAR

(sakta).

Sigurd, ett måste du lofva mig; vi talas vid förr'n du far härifrån.

(Går med sina män till höger.)

(Ovädret har under det föregående upphört; middagssolen synes som en röd skifva nere vid horisonten.)

ÖRNULF

(hotande).

Dyr skall den färden blifva dig, fosterdotter!

DAGNY.

Fader, fader! Du har väl intet ondt i sinnet?

ÖRNULF.

Släpp mig! Nu, Sigurd, nu fordras mer än böter mellan mig och Gunnar!

SIGURD.  
Hvad ämnar du att göra?

ÖRNULF.  
Det vet jag ej; men vida skall det spörjas, att Örnulf från Fjordarne har gästade Gunnar herse!

SIGURD  
(lugn men bestämd).

Kanhända; men det säger jag dig, Örnulf, bära vapen på honom skall du aldrig, så länge som jag lefver!

ÖRNULF.  
Skall jag icke det? Men om jag nu så vill!

SIGURD.  
Ej skall det ske, — om också du så vill det.

ÖRNULF  
(häftigt).

Godt; håll samman du med mina ovänner, jag vågar nog ändå att gå emot er alla!

SIGURD.  
Hör mig, Örnulf; den dag skall du ej upplefva, då vi två strida samman; ärlig förlikning är mellan oss, Dagny är mig kärare än vapen och guld, och aldrig skall jag glömma, att du är hennes närmsta frände.

ÖRNULF.  
Det väntade jag också af dig, Sigurd!

SIGURD.  
Men Gunnar är min fosterbroder; fred och vänskap hafva vi svurit hvarandra. I både strid och fredliga tider hafva vi frestat lyckan tillsam-

man, och han är mig kärast af alla män; vikingafärd älskar han icke, så bald han också är; — nå väl, mig kännen I alla, om mig veten I, att jag icke rädes ofred; men här stiger jag fram, Örnulf, och beder om försoning för Gunnar. Gör mig till viljes i denna sak?

ÖRNULF.

Det kan jag ej; jag skulle hänas då af alla kämpar, ifall jag fore tomhändt hem till Island!

SIGURD.

Tomhändt skall du icke fara. Här i viken ligga mina tvenne långskepp med allt det gods, jag har vunnit på vikingafärd; der finnas många kostliga kungagåfvor, kistor med goda vapen och annat ypperligt lösöre; tag du det ena skeppet, välj det dig likar bäst, det skall vara ditt med allt hvad som finnes ombord, — låt det vara bot för Hjördis och låt Gunnar fara med fred.

ÖRNULF.

Käcke Sigurd, och detta vill du göra för Gunnar!

SIGURD.

För en trogen vän kan ingen man göra för mycket.

ÖRNULF.

Gifva ditt halfva gods och egendom?

SIGURD

(enträgen).

Tag det hela, tag båda mina skepp, allt hvad jag eger, och låt mig fara med dig till Island som

den fattigaste man uti ditt följe; hvad jag gifver, kan jag vinna åter; men gör du Gunnar något ondt, så blir jag aldrig mera glad. Nå, Örnulf, hvad svarar du?

ÖRNULF

(betänker sig).

Två goda långskepp, vapen och lösöre, — af gods man aldrig får för mycket, men, — (häftigt) nej, nej, — Hjördis har hotat mig; jag kan det ej! Oärligt vore det, om jag toge din egendom.

SIGURD.

Men så hör då först —

ÖRNULF.

Nej, säger jag! Sjelf måste jag främja min sak; och sen får lyckan råda.

KÅRE

(träder närmare).

Vänsallt är det råd, som Sigurd gifver, men vill du främja din rätt efter bästa förmåga, så kan jag råda bättre. Räkna aldrig på böter så länge Hjördis har något att säga; men hämd kan du få, om du vill lyda mig.

ÖRNULF.

Hämd? Hvad råder du då till?

SIGURD.

Till ondt, det synes nog!

DAGNY

(till Örnulf).

Hör ej på honom!

KÅRE.

Hjördis har förklarat mig fredlös, med list står hon mig efter lifvet; lofvar du att värja mig sedan, så skall jag i natt gå till Gunnars gård och bränna folket inne. Likar det dig?

SIGURD.

Niding!

ÖRNULF

(lugnt).

Om det likar mig? Vet du, Kåre, hvad som mera likar mig? (Dundrande.) Att hugga näsa och öron af dig, du usla träl! Litet känner du gamle Örnulf, om du menar att han vill vara med om slik en skamlig gerning.

KÅRE

(som vikit tillbaka).

Öfverfaller du icke Gunnar, så öfverfaller han dig!

ÖRNULF.

Det har jag armar och vapen till att hindra.

SIGURD

(till Kåre).

Och nu, bort härifrån! Hederlige män ha skam af ditt sällskap!

KÅRE

(vid utgången).

Ja ja, jag får då värja mig sjelf, så godt jag kan; men det säger jag: I kommen att ångra eder om I faren fram med lämpor; jag känner Hjördis — och skall väl veta träffa henne!

(Går.)

DAGNY.

Han rufvar på hämd. Sigurd, det måste hindras!

ÖRNULF

(förtretad).

Åh, låt honom göra hvad han vill; hon är ej bättre värd!

DAGNY.

Det menar du icke; kom ihåg, du har dock fostrat henne.

ÖRNULF.

Osalig var den timma, då jag tog henne under mitt tak; det börjar gå, som Jökul sade.

SIGURD.

Jökul?

ÖRNULF.

Jökul, hennes fader. Då jag gaf honom banehugget, nedföll han rak på gräsvallen, såg på mig och kvad:

Jökuls ätt skall Jökuls bane  
bringa ofärd jemt å väga;  
den som eger Jökuls skatter  
skall ej glädjas att dem ega!

Så kvad han, teg en stund och log, och derpå dog han.

SIGURD.

Derpå skall du föga akta.

ÖRNULF.

Ja, ja, hvem vet! Det går en säker sägen om att Jökul en gång gaf sina barn ett varghjerter

att äta, så att de blefvo grymma, Hjördis har hélt visst fått sin del, det märks på henne. (Stannar och ser ut åt höger.) Gunnar! — Skola vi båda åter råkås!

GUNNAR

(inkommer).

Ja, Örnulf, du får tänka om mig hvad du vill; men jag kan icke skiljas från dig som din ovän.

ÖRNULF.

Hvad är din mening?

GUNNAR.

Att räcka dig min hand till försoning förrän du reser. Hören mig alle; följn mig hem och stannen som gäster hos mig, så länge det lyster eder. Sofrum och välfägnad skall ej fela, och om vår tvist skall ej talas hvarken i dag eller i morgon.

SIGURD.

Men Hjördis —?

GUNNAR.

Fogar sig efter min vilja; hon bytte sinn på hemvägen och menade som jag, att vi nog skulle försonas om ni ville gästa oss.

DAGNY.

Ja, ja; så må det blifva!

SIGURD

(villrådig).

Men jag vet dock icke om

DAGNY.

Gunnar är din fosterbröder; jag skulle illa känna dig om du vägrade.

GUNNAR

(till Sigurd).

Vänskap har du visat mig hvar helst vi färdades; du vill väl icke denna gången göra mig emot!

DAGNY.

Och att fara från landet, lemna Hjördis hatfull kvar; — nej, nej, det kunna vi icke!

GUNNAR.

Stor orätt har jag gjort mot Örnulf; förr än det blir godt igen får jag icke fred med mig sjelf.

SIGURD

(häftigt).

Allt annat kan jag göra för dig, Gunnar, blott icke att stanna här! (Fattar sig.) Jag är kung Ädhestans man, och jag måste till honom i England ännu i vinter.

DAGNY.

Men det kan du ju likaväl.

GUNNAR.

Ingen vet, hvad öde som kan möta oss män; törhända, Sigurd, är det sista gången vi råkas, och ångra skulle du då, att du icke var mig behjelpig i det längsta.

DAGNY.

Och länge skulle det dröja innan du fick se mig glad, om du reser bort i dag.

SIGURD

(bestämdt).

Nå väl, låt så vara! Det skall bli som I önsken, men — dock, nu står det fast; der är min hand; jag stannar här, och skall gästa dig och Hjördis.

GUNNAR

(skakar hans hand).

Tack, Sigurd, jag visste det väl. — Och du, Örnulf, du säger som han?

ÖRNULF

(tvär).

Jag skall tänka derpå, bittert har Hjördis kränkt mig; — i dag vill jag icke svara.

GUNNAR.

Ja, ja, gamle kämpe, Sigurd och Dagny skola nog veta att stryka bort skrynklorna från din pan-na. Jag går att förbereda gillet; far med fred så länge, och väl mött i min gård! (Går ut till höger.)

SIGURD

(för sig).

Hjördis har bytt om sinne, sade han. Då känner han henne föga; jag skulle förr tro att hon rufvar — — (Afbryter och vänder sig till männen.) Nu, följn mig alla till skeppen; goda gåfvor vill jag välja ut för Gunnar och hans husfolk.

DAGNY.

Gåfvor af det bästa vi ega. Och du, min fader, — ja du får icke fred för mig förr än du fogar dig.

(Går med Sigurd och männen ned till sjön i fonden.)

ÖRNULF.

Fogar mig? Ja, hade Gunnar inga kvinfolk i huset, så — ha, om jag visste hur jag rätt skulle träffa henne! — Thorolf, kommer du hit!

THOROLF

(som inkommit raskt.)

Som du ser! Är det sant som säges, att du råkat Gunnar herse?

ÖRNULF.

Ja!

THOROLF.

Och har du stridt med honom?

ÖRNULF.

Hm, åtminstone med Hjördis.

THOROLF.

Du kan då vara lugn; nu får du hämd!

ÖRNULF.

Hämd? Hvem hämnar mig?

THOROLF.

Hör på; jag stod på skeppet, då kom en man springande med en staf i handen och ropade: "Tillhör du Örnulfs härskepp, så helsa honom från Kåre bonde och säg, att nu tager jag hämd för oss båda." Derpå steg han i en båt och rodde bort, i det han sade: "Tjugo fredlöse män ligga i fjorden; med dem går jag söderut, och innan kvällen har Hjördis icke någon afkomling att skryta med."

ÖRNULF.

Det sade han! Ha, ha, nu förstår jag; Gun-

nar har skickat bort sin son, Kåre ligger i ofred med honom.

THOROLF.

Och nu rör han efter och dödar gossen!

ÖRNULF

(raskt besluten).

Framåt alla; det bytet skola vi strida om!

THOROLF.

Hvad har du i sinnet!

ÖRNULF.

Lemna det åt mig ; det skall blifva jag, och icke Kåre, som tager hämd!

THOROLF.

Jag går med dig.

ÖRNULF.

Nej, du följer Sigurd och din syster till Gunnars gård.

THOROLF.

Sigurd? Är han här i landet?

ÖRNULF.

Der ser du hans härskepp; vi äro nu försonade; — du följer honom.

THOROLF.

Till dina ovänner?

ÖRNULF.

Gå du blott till gillet. Nu skall Hjördis lära känna gamle Örnulf! Men hör mig, Thorolf, för ingen nämner du det, jag nu ämnar göra; hör du, för ingen!

THOROLF.

Det lofvar jag.

ÖRNULF

(tar hans hand och ser vänligt på honom).

Farväl då, min vackra gosse; te dig höfviskt i gillestugan, så jag har heder af dig. Onödig talan skall du icke föra; men det du måler skall vara hvasst som svärdsegg. Var vänsäll, så länge godt visas dig; men eggas du, då skall du icke tiga längre. Drick icke mera än du tål; men visa icke heller hornet ifrån dig, när det bjudes med måtta, på det du ej må hållas för en kvinnokarl.

THOROLF.

Nej, var du trygg!

ÖRNULF.

Så gå nu till gillet i Gunnars gård. Jag kommer också till gille, men det på ett sätt, som minst väntas. (Muntert till de andra.) Framåt, ulfungar; hvässen edra tänder, — nu skolen I få dricka blod!

(Går med de äldre sönerne ut till höger i fonden.)

(*Sigurd* och *Dagny* komma från stranden, följda af tvenne män, som bära en kista; männen gå strax tillbaka igen.)

THOROLF

(ser efter fadern).

Nu fara de alla bort för att slåss, och jag får ej gå med; det är tungt att vara den yngsta i ätten, (Vänder sig.) Dagny, hell dig, min syster!

DAGNY.

Thorolf! Ack min bror, — hvad du har vuxit, du har ju blifvit stor!

THOROLF.

Nå ja, på fem år skulle jag väl tro —

DAGNY.

Ja, ja, du säger sant.

SIGURD

(räcker honom handen).

I dig får Örnulf en rask sven, om jag ej miss-  
tar mig.

THOROLF.

Om han blott ville försöka mig, så —

DAGNY

(småleende).

Men han spar dig mera än du har håg till;  
jag minnes nog, han har dig alltför kär.

SIGURD.

Hvart gick han nu?

THOROLF.

Ned till skeppet; — framåt nu, han kommer  
efter sedan!

SIGURD.

Jag väntar på mina män, de föra varor upp  
och fästa skeppen.

THOROLF.

Då måste jag hjälpa till!

(Går ned till sjön.)

SIGURD

(efter ett kort betänkande).

Dagny, min hustru, nu äro vi ensamma; jag  
har en sak att säga dig, som icke längre får döljas.

DAGNY

(förvånad).

Hvad menar du?

SIGURD.

Farlig tör den blifva, denna färd till Gunnars gård.

DAGNY.

Farlig? Tänker du att Gunnar? —

SIGURD.

Gunnar är bård och braf; nej, nej, — men bättre vore det, ifall jag hade farit härifrån utan att gästa honom.

DAGNY.

Du gör mig rädd! Sigurd, hvad är det?

SIGURD.

Svara mig först på en sak. Den guldring, som jag en gång gaf dig, hvar har du den?

DAGNY

(visar den).

Här på armen; du bad mig bära den.

SIGURD.

Kasta den på hafvets botten, så djupt att den aldrig hittas; ty den kan blifva många mäns bane

DAGNY.

Ringen!

SIGURD

(med lägre röst).

Den kväll, då kvinnorånet gick för sig hos din fader, — du minnes väl —

DAGNY.

Om jag minnes!

SIGURD.

Det är om det jag nu vill tala.

DAGNY

(i spänd väntan).

Hvad är det? Säg ut!

SIGURD.

Du vet der hade varit gille; tidigt gick du till sofrummet; men Hjärdis blef sittande kvar vid dryckesbordet bland männen. Flitigt gick hornet rundt, och allehanda stora löften svuros. Jag svor att föra en fager mö från Island när jag reste; Gunnar svor detsamma som jag och lemnade drycken till Hjärdis. Då tog hon hornet och gjorde det löfte, att ingen kämpe skulle ega henne till vif förutom den, som gick till hennes bur, dödade isbjörnen, som der stod bunden vid dörren, och bar henne bort på sina armar.

DAGNY.

Ja ja, det vet jag!

SIGURD.

Men alla menade, att det var ogörligt; ty björnen var det vildaste odjur; ingen utom Hjärdis kunde komma den nära, och den hade tjugo mäns styrka.

DAGNY.

Men Gunnar fällde den dock, och blef namnkunnig öfver hela landet för det dådet.

SIGURD

(lägre).

Det blef han — men — jag utöfvade dådet!

DAGNY

(med ett utrop).

Du!

SIGURD.

Då männen gingo från gillestugan, bad Gunnar mig följa med till ett enskildt samtal i sofrummet. Då sade han: "Hjördis är mig kärare, än alla kvinnor; jag kan icke lefva utan henne." Jag svarade honom: "Så gå till hennes bur; du vet de vilkor hon har utfäst." Men han sade: "Kvinnokär man skattar lifvet högt; ovisst blefve utfallet, om jag gick mot björnen, och jag rådes för att lemna lifvet nu; ty då mistade jag ju också Hjördis." Långe talade vi samman, och slutet blef, att Gunnar gjorde sitt skepp redo, men jag drog mitt svärd, tog Gunnars härkläder på och gick till buren.

DAGNY

(med stolt glädje).

Och du — du blef björnens bane!

SIGURD.

Det blef jag. I buren var mörkt, som under korpens vingar! Hjördis trodde det var Gunnar, som satt hos henne, — het var hon utaf mjödet — hon drog en ring ifrån sin arm och gaf mig; — det är den du nu bär!

DAGNY

(dröjande).

Och du stannade öfver natten i buren hos Hjördis?

## SIGURD.

Mitt svärd låg draget mellan oss. (Kort paus.)  
Förr'n dagen grydde, bar jag Hjördis till Gunnars skepp; vår list märkte hon ej, och han seglade bort med henne. Derpå gick jag till ditt sofrum och fann dig der bland dina kvinnor; — nå, hvad sedan följde, det vet du; jag for från Island med en fager mö, som jag hade svurit, och du har sedan trofast följt mig, hvart jag farit.

## DAGNY

(rörd).

Bälde make! Du utlofvade detta stordåd; — o, det borde jag ha' tänkt; ingen, utom du, vore i stånd dertill! Hjördis, denna stolta och präktiga kvinna, kunde du hafva vunnit, och valde dock mig! Tiofaldt kärare måste du vara mig nu, om du icke redan vore mig det käraste på jorden!

## SIGURD.

Dagny, min goda hustru, nu vet du allt — hvad som behöfs. Jag måste varna dig; ty ringen, — låt den aldrig komma för Hjördis ögon! Vill du göra mig till viljes, så kasta den bort — djupt på hafvets botten!

## DAGNY.

Nej, Sigurd, dertill är den mig för kär; det är ju en skänk af dig! Men var du trygg, jag skall dölja den för allas ögon, och aldrig skall jag yppa hvad du här har sagt mig.

(Thorolf kommer från skeppen med Sigurds män.)

## THOROLF.

Allt är redo till gillefärden!

DAGNY.

Kom då Sigurd, — du ädle, djerfve kämpe!

SIGURD.

Stilla, Dagny, — stilla! I din makt står det  
nu, om färden skall slutas med fred eller manfall!  
(Raskt till de öfriga.) Framåt nu alla till gillet i  
Gunnars gård!

(Går med Dagny; de andra följa efter.)

## ANDRA HANDLINGEN.

(Gillestugan hos Gunnar herse. Utgångsdörren är i fonden; mindre dörrar på sidorna. Vid avantscenen till vänster det stora högsätet, midt emot detta, till höger, det mindre. Midt på golvet brinner en stockeld på en murad häll. I fonden på båda sidor om dörren en upphöjning för husets kvinnor. Från båda högsätena sträcka sig bänkar och långa bord längs väggarne upp mot fonden. Det är mörkt utanför; stockelden upplyser rummet.)

(*Hjördis* och *Dagny* inkomma från höger.)

DAGNY.

Nej, *Hjördis*, Jag förstår mig icke på dig; nu har du visat mig omkring i gården; jag vet ingenting som fattas dig, och allt det du eger är skönt och präktigt; hur kan du då klaga?

HJÖRDIS.

Hm, sätt en örn i bur och den skall bita i stängerna, antingen de äro af jern eller guld.

DAGNY.

I ett fall är du dock rikare än jag; du har Egil, din lille son.

HJÖRDIS.

Bättre ingen afkomling, än en vanbördig.

DAGNY.

Vanbördig?

HJÖRDIS.

Minnes du icke, hvad din fader sade? Egil är en frilloson; så voro hans ord.

DAGNY.

Ett ord i hetta, — hur kan du fästa dig vid det!

HJÖRDIS.

Jo, jo, Örnulf har rätt; Egil är vek; det märks på honom, att han ej är äkta.

DAGNY.

Hjördis, hur kan du —!

HJÖRDIS

(utan att akta på henne).

Således förmår då skammen suga sig in i blodet, liksom ettern efter ormbett. Det är annan malm i friborne hjeltesöner; jag har hört talas om en drottning, som sydde kjorteln fast vid köttet på sin son, utan att han blinkade dervid. (Med ett elakt uttryck.) Dagny, det skall jag försöka med Egil!

DAGNY

(upprörd).

Hjördis, Hjördis!

HJÖRDIS

(leende).

Ha, ha, ha! Tror du det var mitt allvar? (Ändrar ton.) Men du må tro mig eller ej, så kommer det ibland öfver mig en frestande lust till

slika gerningar; det måtte väl ligga i blodet, — ty jag är ju af jotunnaslägt, säges det. Nå sätt dig, Dagny; vida har du farit omkring under dessa fem långa åren; — — säg mig, — du var väl många gånger gäst i kungsgårdarne?

DAGNY.

Det var jag, — isynnerhet hos Ädhelstan i England.

HJÖRDIS.

Och blef högt hedrad öfverallt; satt på de yppersta säten vid bordet?

DAGNY.

Det kan du väl förstå. Som Sigurds maka —

HJÖRDIS.

Ja, ja visst, — en berömlig man är Sigurd — men Gunnar står dock öfver honom.

DAGNY.

Gunnar?

HJÖRDIS.

Ett dåd föröfvade Gunnar, som Sigurd icke vågade sig på! — nå, låt det vara; men säg mig, när Sigurd for i viking och du var med, när du hörde svärden susa i den skarpa leken, när blodet flöt i strömmar på skeppsdäcket, — kom det då icke öfver dig en vild lust att strida bland männen; klädde du dig då ej i härkläder och tog vapen i hand?

DAGNY.

Aldrig! Hvad tänker du på? Jag, en kvinna?

HJÖRDIS.

En kvinna, en kvinna, — hm, det finns ingen, som vet hvad en kvinna är i stånd till! — Nå, en sak kan du då säga mig, Dagny; ty det måste du säkert veta: när en man omfamnar den kvinna, han har kär, — är det sant, att då bränner hennes blod, hennes bröst häfver sig, — svimmar hon då af sällsam fröjd?

DAGNY

(rodnande).

Hjördis, hur kan du —!

HJÖRDIS.

Nå, säg mig —!

DAGNY.

Det tror jag väl du sjelf har erfarit.

HJÖRDIS.

Ja, en gång, blott en enda; det var den natt, då Gunnar satt hos mig i buren; han slöt mig då uti sin famn, så hårdt att brynjan brast, och då, då —!

DAGNY

(utbrytande).

Hvad! Sigurd! —

HJÖRDIS.

Sigurd? Hvem talar här om Sigurd? Jag nämnde Gunnar, — den natt, då kvinnorånet —

DAGNY

(fattar sig).

Ja, ja, jag minnes, — jag vet —

HJÖRDIS.

Det var den enda gången; aldrig, aldrig sedan! Jag trodde, att jag var förtrollad; ty att Gunnar så kunde famna en kvinna, det — (Hejdar sig och ser på Dagny.) Är du sjuk? Mig tycks, att du blir blek och röd!

DAGNY.

Åh nej, åh nej!

HJÖRDIS

(utan att gifva akt på henne).

Nej, jag skulle gått lustigt i ledung; det hade varit bättre för mig, och — kanske för oss alla. Det hade varit ett herrligt lif! Förvånar det dig icke, Dagny, att du finner mig lifslevvande här? Rädes du icke för att vara ensam med mig här i rummet, nu då det är mörkt? Förefaller det dig ej, som om jag vore död under denna långa tid, och att det är en gengångare, som står hos dig här?

DAGNY

(hemsk till mods).

Kom — låt oss gå — till de andra!

HJÖRDIS

(tager henne i armen).

Nej stanna! Förstår du det, Dagny, att en människa ännu kan lefva efter att hafva sutit här i fem nätter?

DAGNY.

Fem nätter?

HJÖRDIS

Här norrut är hvarje vinter en enda lång natt. (Raskt med förändradt uttryck.) Här är dock vackert!

Du skall här få se ting, som du aldrig har sett i Englands kungsgårdar; vi skola vara tillsammans, som systrar, den tid du gästar mig; vi skola gå ned till hafvet, när ovädret riktigt bryter löst; du skall se böljorna flyga mot land, som vilda hvitmanade hästar, — och hvalarna sedan långt derute! De gå mot hvarandra som kämpar i jern och stål! Ha, hvilken fröjd vore det icke att sitta som hexa på hvalens rygg, att rida framför snäckan, väcka storm och locka männen i djupet med fagra galdr-kväden!

DAGNY.

Fy, Hjördis, hur kan du tala så!

HJÖRDIS.

Kan du kväda galdr, Dagny?

DAGNY

(med afsky).

Jag!

HJÖRDIS.

Ja, jag trodde det; hvarmed lockade du annars Sigurd?

DAGNY.

Skamligt talar du till mig; jag måste gå!

HJÖRDIS

(håller henne kvar).

För det jag skämtar! Nej, hör mig vidare! Tänk dig, Dagny, att sitta om kvällen här vid elden och höra på tomten, som gråter i båtskjulet; att sitta och vänta och lyssna till de dödas hem-

*Kämparne på Helgeland.*

färd; ty här norrut, här måste de förbi. Det är de djerfve män, som föllo i striden, de starka kvinnor, som icke pjunkat bort sitt lif som du och jag; i storm och oväder susa de genom luften på svarta hästar, med pinglande bjellror! (Slår armarna om henne och trycker henne vildt till sig.) Ha, tänk dig, Dagny, att fara den sista färden på så god en springare!

DAGNY

(i det hon sliter sig lös).

Hjördis! Hjördis! Släpp mig! Jag vill icke höra på dig!

HJÖRDIS

(leende).

Vek är du till sinnet och lätt att skrämma!

(Gunnar kommer från fonden med *Sigurd* och *Thorolf*.)

GUNNAR.

Ja, i sanning, nu har jag intet öfrigt att önska; dig, Sigurd, min ärlige broder, har jag återfunnit fullt så trofast som förr; jag har Örnulfs ättling under mitt tak, och gubben sjelf kommer snart efter, ej så?

THOROLF.

Det lofvade han.

GUNNAR.

Så fattas mig blott, att lille Egil vore hemma.

THOROLF.

Du har nog gossen kär; ty du nämner honom så ofta.

GUNNAR.

Det har jag; han är ju den ende; och fager och vänsäll skall han blifva.

HJÖRDIS.

Men ingen kämpe.

GUNNAR.

Nå, nå, — det skall du icke säga.

SIGURD.

Men att du skickade honom bort —

GUNNAR.

Ack, om jag icke gjort det! (Med lägre röst.) Men, Sigurd, du vet nog, att omanligt handlar den ibland, som har någon kär. (Högt.) Få män hade jag på gården, och ingen af oss kunde vara trygg för lifvet, då det spordes, att Örnulf landade med härskepp.

HJÖRDIS.

Ett vet jag dock, som man bör rädda först, och lifvet sedan.

THOROLF.

Och det är?

HJÖRDIS.

Heder och rykte bland män.

GUNNAR.

Hjördis!

SIGURD.

Ej skall det sägas om Gunnar, att han förspilt sitt rykte med denna handling.

GUNNAR

(strängt).

Det lyckas ingen att egga mig mot Örnulfs fränder!

HJÖRDIS

(småleende).

Hm; säg mig, Sigurd, — kan ditt skepp segla med all slags vind?

SIGURD.

Ja, om det styres klokt.

HJÖRDIS.

Godt, jag skall också styra mitt skepp klokt, och skall väl komma dit jag önskar.

(Går uppåt rummet).

DAGNY

(sakta och oroligt).

Sigurd, låt oss fara härifrån — ännu i kväll!

SIGURD.

Nu är det för sent; det var du själf, som —

DAGNY.

Då hade jag Hjördis kär; men nu —; jag har hört ord af henne, som jag rådes för att tänka på.

(*Sigurds män* samt gäster, män och kvinnor, huskarlar och tärnor från fonden.)

GUNNAR

(efter en kort paus, under hvilken ömsesidiga helsingar o. s. v).

Nu till dryckesbordet; min förnämste gäst, Örnulf från Fjordarne, kommer sedan; det har Thorolf sagt mig.

## HJÖRDIS

(till huskarlarne).

Låt öl och mjöd bäras omkring, så löses tungan och sinnet lättas.

(*Gunnar* för *Sigurd* till högsätet på högra sidan. *Dagny* sätter sig vid *Sigurds* högra sida, *Hjördis* midt emot honom på andra sidan af samma bord. *Thorolf* anvisas plats midt för *Gunnar*, som sätter sig i stora högsätet. De andra taga plats vid borden som sträcka sig mot fonden.)

## HJÖRDIS

(efter en kort paus, hvarunder man dricker samman och samtalar sakt öfver bordet).

Sällan händer det, att så många djerfve män sitta samman, som nu i kväll i stugan här. Bra skulle det därför passa sig att öfva den gamla plägseden: Låt hvarje man berätta sina bedrifter, så få alla döma sig emellan, hvem som är den yppersta.

## GUNNAR.

Den sed är icke god i dryckeslag; ofta vållas ofred derigenom.

## HJÖRDIS.

Icke tänkte jag, att *Gunnar* herse var rädd.

## SIGURD.

Det tänker säkert ingen; men sent blefve vi färdiga om vi skulle berätta våra bedrifter, så många som vi äro här. Berätta oss hellre, *Gunnar*, om din *Bjarmlandsresa*; fullgod bedrift är det att fara så långt norrut, och gerna höra vi på dig.

## HJÖRDIS.

*Bjarmlandsresan* är krämares arbete och litet passande att nämna ibland kämpar. Nej, börja du,

Sigurd! Om jag skall tänka, det du ogera hör min husbonde prisas, så börja! Säg ut; näm det dåd du öfvat, och som du skattar högst.

SIGURD.

Nå, efter du tvingar mig, får det väl vara så. Det var en gång, jag låg i viking under Orknö; det kom fiender emot oss, men vi gjorde skeppet klart, och jag stred ensam emot åtta män.

HJÖRDIS.

Godt var det dådet; men var du fullt rustad?

SIGURD.

Fullt rustad, med yxa, spjut och sköld.

HJÖRDIS.

Godt var dådet ändå. Nu måste du, min husbonde, nämna hvad som tycks dig ärofullast af dina bedrifter.

GUNNAR

(med ovilja).

Jag fällde tvenne berserkar, som hade röfvat ett handelsskepp; derpå skickade jag de fångne krämarne hem och lemnade dem skeppet fritt utan lösepenning. Denna bedrift likade kungen af England väl, han sade att jag hade handlat hederligt, tackade mig och gaf mig dyrbara gåfvor derför.

HJÖRDIS.

Helt visst, Gunnar, men bättre bedrift kunde du dock nämna.

GUNNAR

(häftigt).

Jag skryter ej af annan bedrift! Sedan jag sist for från Island, har jag lefvat i fred och be-

drifvit krämaryrke. Det skall ej talas mera härom!

HJÖRDIS.

I fall du sjelf döljer din heder, så skall din hustru tala.

GUNNAR.

Tig, Hjördis — jag befaller dig!

HJÖRDIS.

Sigurd stred mot åtta män och var fullt väpnad; Gunnar gick till min bur i mörka natten, fällde björnen, som hade tjugu mäns styrka, och bar dock endast ett kort saxsvärd.

GUNNAR

(i häftig rörelse).

Kvinna, ej ett ord mera!

DAGNY

(sakta).

Sigurd, kan du tåla —!

SIGURD

(likaså).

Var stilla!

HJÖRDIS

(till de öfriga).

Och nu, I tappra män, — hvem är den djerfvaste, Sigurd eller Gunnar?

GUNNAR.

Tyst!

HJÖRDIS

(med höjd röst).

Sägen ut, det fordras här med rätta!

## EN GAMMAL MAN

(bland gästerna).

Skall sanning sägas, så är Gunnars dåd ypperligare än allt, hvad hittills män ha öfvat; Gunnar är den djerfvaste hjelte, och dernäst Sigurd.

## GUNNAR

(med en blick öfver bordet).

Ha, Sigurd, Sigurd; om du visste —!

## DAGNY

(sakta).

Det är för mycket — till och med för en vän!

## SIGURD.

Tyst, min hustru! (Högt till de öfriga.) Ja, helt visst är Gunnar den hederligaste af alla män; och det skulle jag hålla honom för till min sista dag, om ock han hade öfvat detta dåd; ty det skattar jag mindre högt än I.

## HJÖRDIS.

Der talade afunden hos dig, Sigurd starke!

## SIGURD

(småleende).

Storligen felar du nu! (Vänligt till Gunnar, i det han dricker honom till öfver bordet.) Hell dig, ädle Gunnar; fast skall vår vänskap stå, hvem än som söker bryta den.

## HJÖRDIS.

Det söker igen, det jag vet.

## SIGURD.

Säg icke så; jag vore nästan frestad till att tro, det du bjöd oss till dryckesgille för att väcka ofred.

HJÖRDIS.

Det liknar dig, Sigurd; nu är du vred, för det du icke får gälla för den yppersta man i laget!

SIGURD.

Alltid har jag skattat Gunnar högre än mig sjelf.

HJÖRDIS.

Nå ja, — bakom Gunnar är också en god plats, och — (med en sidoblick på Thorolf) hade Örnulf varit här, så hade han fått tredje platsen.

THOROLF.

Då komme Jökul, din fader, att sitta bänkad långt ned; ty han måste dock duka under för Örnulf.

(Följande ordstrid föres å ömse sidor med stigande, men dock undertryckt upphetsning.)

HJÖRDIS.

Det skall du icke säga! Örnulf är ju skald och det mumlas om, att han har prisat sig sjelf för större bedrifter, än han har utöfvat.

THOROLF.

Då ve den, som mumlar om slikt, så högt att det kommer till mina öron!

HJÖRDIS

(med ett retande småleende).

Skulle du då hämnas det?

THOROLF.

Ja, så att det vida skulle spörjas!

HJÖRDIS.

Då vill jag tömma hornet på, att du först måtte få skägg på hakan.

THOROLF.

Till och med skägglös karl är alltför god att munhuggas med en kvinna.

HJÖRDIS.

Men för vek att slåss med män; det var därför som din fader lät dig ligga hemma i spisen på Island, medan dina bröder foro i viking.

THOROLF.

Illa var det, att han icke höll ögonen lika väl på dig; ty då hade du icke farit som härtagen kvinna från landet!

GUNNAR OCH SIGURD.

Thorolf!

DAGNY

(samtidigt).

Min broder!

HJÖRDIS

(sakta och darrande af förtrytelse).

Ha, vänta — vänta bara!

THOROLF

(räcker Gunnar handen).

Blif icke ond, Gunnar; — onda ord föllo mig på tungan; men din hustru eggade mig!

DAGNY

(sakta och bedjande).

Fostersyster, om någonsiu du haft mig kär, så väck ej någon strid!

HJÖRRIS

(leende).

Vid dryckesbordet måste skämtas, om glädjen väl skall trifvas.

GUNNAR

(som talat sakta med Thorolf).

Du är en bra gosse! (Räcker honom ett svärd, som hänger vid högsätet.) Der, Thorolf, der har du en god gåfva. Sköt den väl, och låt oss vara vänner.

HJÖRDIS.

Icke skall du skänka bort dina vapen, Gunnar; man skulle säga då om dig, att du gör dig af med det, du ej kan bruka!

THOROLF

(som emellertid har undersökt svärdet).

Tack för gåfvan, Gunnar; i oärlig strid skall den aldrig svingas.

HJÖRDIS.

Skall du hålla det löftet, så låna aldrig svärdet till dina bröder.

GUNNAR.

Hjördis!

HJÖRDIS

(fortfar).

Men häng det icke heller på din faders vägg; ty der hänger det bland ohederlige mäns vapen.

THOROLF.

Sant nog, Hjördis, — din faders yxa och sköld hafva hängt der många år.

HJÖRDIS

(tvingar sig).

Att Örnulf slog min fader, — det dådet för du jemt på tungan; men mäler ryktet sant, så är gerningen icke så hederlig, som du tror.

THOROLF.

Om hvilket rykte talar du?

HJÖRDIS

(småleende).

Jag törs ej nämna det; ty du skulle då blifva vred.

THOROLF.

Så tig, — det ser jag helst!

(Vänder sig från henne.)

HJÖRDIS.

Nå, det kan ju också gerna sägas. Är det sant, Thorolf, att din fader satt trenne nätter i kvinnokjortel hos hexan i Smalserhorn och kokade sejd åt sig, innan han tordes gå till holmgång med Jökul?

(Alla stiga upp; stark rörelse bland gästerna.)

GUNNAR, SIGURD OCH DAGNY.

Hjördis!

THOROLF

(i högsta förbittring).

Så arg en lögn har du aldrig sport om Örnulf från Fjordarne! Det har du sjelf diktat; ty giftig, såsom du, måste den vara, som kan finna upp slikt! Det värsta odåd, någon man kan öfva, har du här ljugit på min fader! (Kastar svärdet från

sig.) Der, Gunnar, der har du gåfvan åter; ingen skänk tager jag med mig från det hus, der min fader blifvit skymfad!

GUNNAR.

Thorolf, så hör då!

THOROLF.

Låt mig gå! Men se er före skulle både du och Hjördis; ty min fader har i denna stund *den* i sitt våld, som är eder kärast utaf alla!

HJÖRDIS

(studsande).

Din fader har —!

GUNNAR

(med ett utrop).

Hvad säger du!

SIGURD

(häftigt).

Hvar är Örnulf?

THOROLF

(hånskrattande).

Söderut, — med mina bröder!

GUNNAR.

Söderut!

HJÖRDIS

(utbrytande).

Gunnar! Örnulf har dödat Egil, vår son!

GUNNAR.

Dödat! — Egil dödad! Ve då Örnulf och all hans ätt! Thorolf, säg ut; — är det sant!

SIGURD.

Gunnar, Gunnar, — hör mig!

GUNNAR.

Säg ut, om lifvet är dig kärt!

THOROLF.

Du skrämmar icke mig! Vänta tills min fader kommer; skampåle skall han resa på Gunnars gård. Men du, Hjärdis, — gläd dig emellertid åt de ord, jag hörde idag: "Innan kvällen skall Gunnar herse och hans hustru icke hafva någon afkomling att skryta med!"

(Går ut i fonden.)

GUNNAR

(med djupaste smärta).

Dödad, — dödad! Min lille Egil dödad!

HJÖRDIS

(vildt).

Och du — låter honom gå! Lemnar Egil, din son, ohämnad! Hvar mans niding skall du vara ifall — —!

GUNNAR

(utom sig).

Ett svärd, — en yxa! Det var det sista bud han bringat!

(Fattar en yxa från en af de närstående och skyndar ut.)

SIGURD

(vill följa efter).

Gunnar, stilla dig!

HJÖRDIS

(håller honom kvar).

Stanna, stanna! Männen skola skilja dem;  
jag känner Gunnar.

(Ett utrop höres från mängden, som skockat sig tillsammans vid utgången.)

SIGURD OCH DAGNY.

Hvad är det?

EN RÖST BLAND MÄNGDEN.

Thorolf föll!

SIGURD.

Thorolf! Ha, släpp mig!

DAGNY.

Min broder! O, min broder!

(*Sigurd vill skynda ut; i detsamma åtskiljes hopen, Gunnar inträder, och kastar yxan från sig vid dörren.*)

GUNNAR.

Nu är det gjordt. Egil är hämnad!

SIGURD.

Väl dig, om du ej gått för raskt tillväga!

GUNNAR.

Kanhända, kanhända; men Egil, Egil, min  
fagre son!

HJÖRDIS.

Vi måste nu väpna oss och söka hjälp hos våra  
vänner; ty Thorolf har många hämnare.

GUNNAR

(dystert).

Sjelf blir han den värsta hämnaren; han kommer att stå för mitt sinne natt och dag.

HJÖRDIS.

Thorolf fick sin lön. För fränders gerningar  
få fränder lida.

GUNNAR.

Väl sant; men det vet jag, att jag var glada  
dare före dråpet.

HJÖRDIS.

Den första natten är alltid den värsta; — när  
den är öfver, se'n går det nog. Med skamlig list  
har Örnulf hämnats; i öppen strid ville han icke  
gå emot oss, låtsade som om han var försonligt  
sinnad, och öfverfaller så vårt värlösa barn! Ha,  
jag genomskådade honom bättre än I; jag tänkte  
nog att Örnulf var elak och slug; väl hade jag  
orsak att egga dig mot honom och hans falska  
slägt!

GUNNAR

(upphetsad).

Det hade du! Ringa är min hämd mot Örnulfs  
odåd. Han miste Thorolf, men har dock sex  
söner kvar, och jag har ingen — ingen!

EN HUSKARL

(hastigt från fonden).

Örnulf från Fjordarne kommer!

GUNNAR.

Örnulf!

HJÖRDIS OCH FLERE MÄN.

Till vapen! Till vapen!

DAGNY.

Min fader!

SIGURD

(som fattad af en aning).

Örnulf —! Ha, Gunnar, Gunnar!

GUNNAR

(drager svärdet).

Upp alle män! Hämd på Egils bane!

(Örnulf inkommer med *Egil* på armen.)

GUNNAR

(skriker till).

Egil!

ÖRNULF.

Här ha'n I liten *Egil* tillbaka!

ALLA

(om hvarandra).

Egil! *Egil* lefver!

GUNNAR

(låter svärdet falla).

Ve mig; hvad har jag gjort!

DAGNY.

O, Thorolf, min broder!

SIGURD.

Det anade mig!

ÖRNULF

(sätter *Egil* ned).

Der, Gunnar, har du din fagre son!

EGIL.

Fader! Gamle Örnulf ville icke göra mig något ondt, som du sade, då jag reste!

*Kämparne på Helgeland.*

ÖRNULF

(till Hjördis).

Nu har jag gifvit bot för din fader; nu tror jag nog vi kunna förlikas.

HJÖRDIS

(bekämpande sin rörelse).

Kanhända!

GUNNAR

(liksom uppvaknande).

Är det en gräslig dröm, som förvillar mig!  
Du — du bringar Egil åter!

ÖRNULF

Som du ser; men det bör du veta, att han varit döden nära.

GUNNAR.

Det vet jag.

ÖRNULF.

Och glädes likväl icke öfver hans återkomst?

GUNNAR.

Om han kommit tidigare, skulle jag varit gladare. Men säg mig allt, — hvad som har händt!

ÖRNULF.

Det är snart sagt. Kåre bonde hade ondt i sinne mot eder; med andra ogerningsmän for han söderut efter Egil.

GUNNAR.

Kåre! (Sakta.) Ha, nu förstår jag Thorolfs ord!

ÖRNULF.

Jag fick höra talas om hans färd; slik odåd fick aldrig öfvas. Bot för Jökul ville jag ej gifva,

och gerna, Gunnar, hade jag dräpt dig i holmgång, ifall så skulle varit, — men din släkt måste jag freda; med mina söner for jag då efter Kåre.

SIGURD

(sakta).

Ett olycksaligt död är här föröfvadt!

ÖRNULF.

Då jag kom dit, lågo Egils följeslagare bundne, din son var redan i dina ovänners våld, och länge skulle de icke hafva sparat honom. Het blef striden då! Hvassare svärdshugg har jag sällan skiftat; Kåre och tvenne män flydde uppåt landet; de andra sofva tryggt och blifva svåra att väcka.

GUNNAR

(i stark spänning).

Men du — du Örnulf?

ÖRNULF

(dystert).

Sex söner följde mig i striden.

GUNNAR

(utan att andas).

Men hem — ?

ÖRNULF.

Ingen!

GUNNAR

(förfärad).

Ingen! (Sakta.) Och Thorolf, Thorolf!

(Djup rörelse bland mängden. Hjärdis i häftig inre strid; Dagny gråter stilla vid högra högsätet. Sigurd står smärtsamt rörd vid hennes sida.)

## ÖRNULF

(efter en kort paus).

Tungt är det att stå som en frodig gran, och af ett enda oväder få alla grenar afslitna. Dock, man skall lefva efter man; — räck mig ett horn; jag vill dricka till mina söners minne. (En af Sigurds män lemnar honom ett horn.) Hell eder, der I nu riden, mina djerfve söner! Kopparportarne skola icke slås igen på edra hälar, ty I kommen till Walhall med många män uti ert följe! (Dricker och lemnar hornet från sig.) Och nu hem till Island; Örnulfs hjeltefärd är nu slutad; det gamla trädet har blott en frisk gren kvar, och den måste fredas. Hvar är Thorolf?

## EGIL

(till sin fader).

Ja, visa mig Thorolf! Örnulf har sagt, att han skall skära mig ett skepp med många kämpar i stäfven.

## ÖRNULF.

Jag måste prisa alla goda gudar, att icke Thorolf följde med; ty om också han, — — nej, så stark jag än är, — det hade varit mig för tungt att bära. Men hvarför kommer han icke? Alltid var han den förste till att möta sin fader; ty det tycktes oss båda, som om vi icke kunde lefva förutan hvarandra en dag.

## GUNNAR.

Örnulf, Örnulf!

ÖRNULF

(med stigande oro).

Tysta stån I alla i stugan, jag ser det nu;  
— hvad fattas, — hvar är Thorolf?

DAGNY.

Sigurd, Sigurd, — det blifver det tyngsta för  
honom!

GUNNAR

(kämpande med sig sjelf).

Gubbe! — Nej — — och ändå, det kan ju  
icke döljas —

ÖRNULF

(häftigt).

Min son! Hvar är han?

GUNNAR

Thorolf är dräpt!

ÖRNULF.

Dräpt! Thorolf? Thorolf? Ha, du ljuger!

GUNNAR.

Jag gäfve gerna mitt hjerteblod för att se ho-  
nom lefva!

HJÖRDIS

(till Örnulf).

Thorolf sjelf är skuld till det som händt;  
med dystra ord gaf han tillkänna, att du hade öf-  
verfallit Egil och dödat honom; — till hälften  
oyänner skiljdes vi sist ifrån hvarandra; du har  
förvällat manspillan i min släkt; — och utom dess,  
— som en munvig sven satt Thorolf i gillet; han  
eggades af skämt, och gaf ifrån sig många onda

ord; — först då var det som Gunnar harmades, först då bar han vapen på din son; väl skulle jag tro att han hade skälig orsak till denna gerning.

ÖRNULF

(lugnt).

Det märkes på dig, att du är kvinna; ty du brukar många ord. Hvertill det? Är Thorolf dräpt, så är hans saga slut.

EGIL.

När Thorolf är dräpt, så får jag inga kämpar.

ÖRNULF.

Nej, liten Egil, — nu ha' vi mistat våra kämpar, både du och jag. (Till Hjördis.) Din fader kvad:

”Jökuls ätt skall Jökuls bane  
bringa ofärd jemt å väga”.

Väl har du nu sört för, att hans ord besannades. (Tiger en stund och vänder sig till en af männen.) Hvar fick han banehugget?

MANNEN.

Midt i pannan!

ÖRNULF

(nöjd).

Hm; det är rätta stället; då har han icke vändt ryggen till. Men föll han åt sidan, eller ned för Gunnars fötter?

MANNEN.

Till hälften åt sidan och till hälften mot Gunnar.

ÖRNULF.

Det bådär blott half hämd; nå, nå, — vi få väl se! —

GUNNAR

(närmar sig).

Örnulf, väl vet jag, att icke allt mitt gods kan ersätta förlusten; men fordra af mig hvad du vill — —

ÖRNULF

(strängt afbrytande).

Gif mig Thorolfs lik, och låt mig gå! Hvar ligger han?

GUNNAR

(pekar tyst mot fonden).

ÖRNULF

(tar ett par steg, men vänder sig och säger med dundrande röst till Sigurd, Dagny och flera som deltagande vilja följa honom).

Stannen! Tron I, att Örnulf skall följas från sorghuset, som en klagande kvinna! Stannen, säger jag. — Väl rår jag med Thorolf ensam. (Med lugn kraft.) Utan söner går jag; men ingen skall säga, att han såg mig digna under bördan!

(Han går långsamt ut).

HJÖRDIS

(med tvunget skratt.)

Ja, låt honom gå, som han vill; manstarka behöfva vi icke vara, om han återkommer med ofred! Nu, Dagny, — nu tänker jag det är sista gången din fader styr från Island i slika ärenden!

SIGURD

(upprörd).

O, skamligt!

DAGNY

(likaså).

Du kan håna honom! Håna honom — efter det som här har skett!

HJÖRDIS.

Är gerningen gjord, så skall den också prisas! Hat och hämd svor jag Örnulf i morgons; — Jökuls dråp kunde jag glömma, allt annat, — blott icke, att han skymfade mig. Frilla kallade han mig; är det så, då har jag ingen skam deraf; ty Gunnar är nu mäktigare än din fader; han är starkare och namnkunnigare än Sigurd, din egen husbonde!

DAGNY

(häftigt upprörd).

Der felar du, Hjördis, — och nu skola alla veta, att du lefver under feg mans tak!

SIGURD

(häftigt).

Dagny, hvad ämnar du!

GUNNAR.

Feg!

HJÖRDIS

(hånkrattande).

Vettlöst talar du der!

DAGNY.

Det kan ej döljas längre; jag teg till dess du hånade min fader och mina fallne bröder; jag teg så länge Örnulf var inne; ty han skulle icke höra, att Thorolf föll för en nidings hand; men nu; — prisa aldrig Gunnar för dådet på Island; ty Gun-

nar är feg; Svärdet, som låg draget mellan dig och björnens bane, det hänger vid min husbondes sida, — och ringen, som du drog utaf din arm, den gaf du till Sigurd, (drager den af armen och håller den högt i vädret) här är den!

HJÖRDIS

(vildt).

Sigurd!

ALLA.

Sigurd! Sigurd utöfvade dådet!

HJÖRDIS

(darrande af sinnesrörelse).

Han, han! — Gunnar, är det sant?

GUNNAR

(med ädelt lugn).

Allt är sant; blott icke att jag är feg; — jag är hvarken feg eller någon niding.

SIGURD

(rörd).

Det är du icke, Gunnar! Det har du aldrig varit! (Till de öfriga.) Upp mine män! Upp härifrån!

DAGNY

(vid utgången till Hjördis).

Hvem är nu den yppersta man i laget, *min* husbonde eller *din*?

(Hon går ut med Sigurd och hans följe.)

## HJÖRDIS

(för sig själf).

Nu återstår mig blott en gerning; — blott ett  
 dåd att rufva på; Sigurd eller jag måste dö!

## TREDJE HANDLINGEN.

(Stugan hos *Gunnar herse*. Det är dag.)

(*Hjördis* sitter på bänken midt emot det mindre högsätet sysselsatt med att fläta en bågsträng; på bordet ligger en båge och några pilar.)

HJÖRDIS

(i det hon pröfvar strängen).

Den är seg och stark; (med en blick på pilarne) kolfven både skarp och tung — (låter händerna nedsjunka i knäet) men hvar finnes handen som —! (Häftigt.) Hånad, hånad af honom, — af Sigurd! Jag måste hata honom mera än andra, det märker jag väl; men många dagar skola icke gå förr än jag har — — (Grubblande.) Ja, men armen, armen, som skall utöfva detta dåd —?

(*Gunnar* inkommer tyst och tankfull från fonden.)

HJÖRDIS

(efter en kort paus).

Hur är det med dig, min husbonde?

GUNNAR.

Illa, *Hjördis*; det som hände i går, det kan jag icke smälta; det ligger och tynger mig på hjertat.

HJÖRDIS.

Gör som jag; företag dig något.

GUNNAR.

Jag får väl det.

(Paus; Gunnar går fram och åter och närmar sig slutligen Hjärdis.)

GUNNAR.

Hvad gör du der?

HJÖRDIS.

Jag flätar en bågsträng, det ser du väl.

GUNNAR.

En bågsträng — af ditt eget hår!

HJÖRDIS

(småleende).

Det händer storverk hvarje timma nu för tiden; du dräpte min fosterbroder, och jag har flätat denna sedan daggryningen.

GUNNAR.

Hjärdis, Hjärdis!

HJÖRDIS

(ser upp).

Hvad är det?

GUNNAR.

Hvar var du i natt?

HJÖRDIS.

I natt?

GUNNAR.

Du fanns ej i sofrummet.

HJÖRDIS.

Vet du det?

GUNNAR.

Jag kunde icke sofva; jag drömde oroligt om det — det, som skedde Thorolf; det föreföll mig, som om han kom — nå, jag vaknade; då hörde jag en fager, förunderlig sång öfver huset; jag stod upp; gläntade på dörren; — härinne, här satt du vid stockelden, — den brann i blått och rött, — du hväste pilar och kvad galdr öfver dem.

HJÖRDIS.

Det var en nyttig gerning; ty hårdt är bröstet som skall träffas i dag.

GUNNAR.

Jag förstår dig nog; du vill hafva Sigurd fäld.

HJÖRDIS.

Hm, kanhända.

GUNNAR.

Det skall aldrig lyckas dig. Med Sigurd håller jag fred, hur mycket du än eggas mig.

HJÖRDIS  
(småleende).

Tror du det?

GUNNAR.

Det vet jag!

HJÖRDIS

(lemnar honom strängen).

Säg mig, Gunnar, — kan du lösa denna knuten här?

GUNNAR

(försöker).

Nej, den är för hårdt och konstigt flätad.

HJÖRDIS

(stiger upp).

Nornans spånad är konstigare flätad; du kan ännu mindre lösa den.

GUNNAR.

Outgrundliga äro de mäktiges vägar; — dem känner hvarken du eller jag!

(Paus. Gunnar står försänkt i tankar.)

HJÖRDIS

(som i tysthet betraktat honom).

Hvad tänker du på?

GUNNAR.

På en dröm, jag hade nyss. Det föreföll mig, som om jag hade utöfvat det dåd, du nu fordrar; Sigurd låg slagen på marken; du stod bredvid mig och var mäktiga blek. Då sade jag: "Är du nu glad, då det har skett, såsom du velat?" Men du log och svarade: "Gladare skulle jag varit, om du, Gunnar, låg der i Sigurds ställe".

HJÖRDIS

(med tvunget skratt).

Illu måste du känna mig, om slik en orimlig dröm kan plåga dig!

GUNNAR.

Hm! — Säg mig, Hjördis, hur tycks dig stugan här?

HJÖRDIS.

Skall jag vara uppriktig, Gunnar, — så förefaller den mig ibland för trång.

GUNNAR.

Ja, ja, så har jag äfven tänkt; vi äro en för mycket här.

HJÖRDIS.

Kanhända två.

GUNNAR

(som icke hört hennes yttrande).

Men det kan hjälpas.

HJÖRDIS

(ser frågande på honom).

Hjelpas? Du ämnar då att —?

GUNNAR.

Att rusta mina skepp och fara ifrån landet; jag vill återvinna den heder, som jag nu förlorat, för det du var mig kärare än allting annat!

HJÖRDIS

(tankfull).

Du reser ifrån landet? Ja, ja, det torde kanske vara bäst för oss båda.

GUNNAR.

Allt från den dagen då vi styrde ut från Island, så såg jag nog, att det icke skulle gå oss väl. Ditt sinne är stolt och starkt; det finnes ögonblick, då jag nästan rädes för dig; men sällsamt nog, — just därför är du mig mest kär; du har en trolsk tjuvningskraft, — det förefaller mig, som om du kunde locka mig till onda dåd, och att allt hvad

du fordrade skulle tyckas mig godt. (Skakar sakta på hufvudet.) Outgrundligt är nornans råd; Sigurd skulle blifvit din husbonde.

HJÖRDIS

(utbrytande).

Sigurd!

GUNNAR.

Ja, Sigurd. Det är hat och hämd, som förblinda dig, du skulle annars skatta honom högre. Jag skulle varit som Sigurd, då kunde jag gjort dig lifvet glädt.

HJÖRDIS

(i stark, men undertryckt rörelse).

Och det — det menar du att Sigurd kunde gjort?

GUNNAR.

Han är stark till sinnet, och dertill stolt som du.

HJÖRDIS

(häftigt).

Om så är — (fattar sig) lika godt, lika godt!  
(Vildt utbrytande.) Gunnar, tag Sigurds lif!

GUNNAR.

Aldrig!

HJÖRDIS.

Med list och svek blef jag din hustru; — det skall vara glömdt! Fem glädjelösa år har jag suttit här; — allt skall vara glömdt från den dag, då Sigurd icke lefver mer!

GUNNAR.

Af min hand skall aldrig vållas honom något

ondt! (Drar sig ovillkorligen tillbaka.) Hjördis, Hjördis, fresta mig icke!

HJÖRDIS.

Jag måste då söka mig en annan hämnare; länge skall icke Sigurd tala hånande ord om mig och dig! (Knyter händerna i krampaktig förbittring.) Hos henne — den enfaldiga kvinnan — hos henne sitter han kanske nu i enrum, skämtande, och skrat-  
tar åt oss; talar om den skam, som träffade mig, då han röfvade mig i ditt ställe; berättar, hur han log lustigt, der han satt i mörka buren och jag ej kände honom!

GUNNAR.

Det gör han ej; det gör han ej!

HJÖRDIS

(starkt).

Sigurd och Dagny måste dö! — Jag kan ej andas förr än de äro borta båda! (Går nära intill honom, med gnistrande ögon och säger vildt, men hviskande.) Kunde du hjälpa mig med detta, Gunnar, — då skulle jag lefva i kärlek med dig; jag skulle sluta dig i mina armar så varmt och vildt, som du aldrig har drömt om!

GUNNAR

(vacklande).

Hjördis! Skulle du —!

HJÖRDIS.

Raskt till verket, Gunnar, — så skola de tunga dagarne vara slut; jag skall icke längre gå ur stugan, när du kommer; icke tala omilda ord och bort-

skrämma ditt småleende, när du är glad; jag skall kläda mig i pels och kostliga kläder af silke; far du i ledung, följer jag dig, — rider du i fredligt värf, så rider jag dig närmast; vid gillena skall jag sitta bredvid dig, fylla ditt horn, dricka tve-männings med dig och kväda fagra kväden, som kunna fröjda ditt hjerta!

GUNNAR

(nära öfvervunnen).

Är det sant; du ville —!

HJÖRDIS.

Ännu mera, tiofaldt mera skulle jag göra för dig, tro mig! Blott hämd! Hämd på Sigurd och Dagny, och sedan skall jag — (Stannar då hon ser dörren öppnas.) Dagny, — kommer du hit!

DAGNY

(från fonden).

Skynda dig, Gunnar herse; — låt dina män raskt väpna sig!

GUNNAR.

Väpna sig? Mot hvem?

DAGNY.

Kåre bonde kommer med många fredlöse män; han vill dig ondt; Sigurd hindrade honom nyss; men hvem kan veta —

GUNNAR

(rörd).

Och det har Sigurd gjort för mig?

DAGNY.

Sigurd är helt visst din trogne vän.

GUNNAR.

Och vi, Hjördis, — vi som tänkte att —; ja, det är, som jag säger, — bedårande är allt ditt tal; hvart ord tyckes mig fagert, när du nämner det.

DAGNY

(förvånad).

Hvad menar du?

GUNNAR.

Intet, intet! Tack för budskapet, Dagny; nu går jag att samla mina män. (Vill gå men stannar och närmar sig åter.) Säg mig, — hur är det med Örnulf?

DAGNY

(sänker hufvudet).

Fråga mig icke. I går bar han Thorolfs lik till skeppet; nu kastar han upp en hög vid stranden; — der skola hans söner läggas.

(Gunnar tiger och går ut i fonden.)

DAGNY.

Före kvällen har det ingen fara. (Närmar sig.) Hjördis, jag har ett ärende till; det är till dig jag kommer.

HJÖRDIS.

Till mig? Efter det som hände i går?

DAGNY.

Just efter det. Hjördis, fostersyster, bär ej hat till mig; glöm de orden, som sorg och onda andar lade i min mun; förlåt mig all den skam

jag vållade dig; ty tro mig, du, jag är nu tiofaldt olyckligare än du!

HJÖRDIS.

Olycklig — du; Sigurds hustru?

DAGNY.

Allt det, som skett, är min skuld, — att det blef yppadt strid, att Thorolf föll, och allt det hån som du och Gunnar fingo lida. Allt är mitt fel. Ve mig; — jag var så lycklig, men aldrig blir jag glad efter denna dagen.

HJÖRDIS

(som fattad af en plötslig tanke).

Men förr — under dessa fem långa år — var lyckan alltid med dig?

DAGNY.

Kan du tvifla på det!

HJÖRDIS.

Hm; i går tviflade jag icke, men —

DAGNY.

Hvad menar du?

HJÖRDIS.

Åh, ingenting; låt oss tala om annat.

DAGNY.

Nej, visst icke. Hjördis, säg mig —!

HJÖRDIS.

Det tjenar till intet; dock, efter du så vill det — (Med ett elakt uttryck.) Kan du minnas en gång på Island; — vi voro på tinget tillsammans med Örnulf, din fader, och sutto med våra leksystrar i tings-

stugan, som kvinnorna bruka; då kommo tvenne främmande män in i stugan.

DAGNY.

Sigurd och Gunnar.

HJÖRDIS.

De helsade oss höfviskt, satte sig på bänken bredvid oss, och mycket skämtsamt tal fördes då. Några undrade, hvarför de tvenne kämparne kommit till landet, och om det icke var för att hemta sig hustur der på ön. Då sade Sigurd: "Det blifver svårt för mig att finna en kvinna, som jag kan fästa min håg vid". Örnulf log och mente att det ej var ondt om högättade kvinnor på Island och icke heller om dem som voro rika; men Sigurd svarade: "Storsinnad hustru behöfver kämpen. Den jag skall välja får icke vara nöjd med en ringa ställning; ingen heder får synas henne för stor; i viking måste hon villigt följa mig; härkläder måste hon bära; hon måste egga mig till strid och icke blinka med ögonen, då svärden blixtra; ty är hon feg till sinnet, då vederfares mig ingen ära." Ej sant, så sade Sigurd?

DAGNY

(osäkert).

Det gjorde han, — men —

HJÖRDIS

*Sådan* skulle hon vara, den kvinna, som skulle förljufva hans lif; och då — (med ett föraktligt småleende) då valde han dig!

DAGNY

(studsar smärtsamt).

Ha, du menar att —?

HJÖRDIS.

Nå därför har du väl också visat dig stolt och högsinnad, fordrat heder utaf alla, på det att Sigurd måtte hedras genom dig; ej så?

DAGNY

Nej, Hjördis, men —

HJÖRDIS.

Till stora dåd har du väl ändå eggat honom, följt honom i härkläder och funnit det godt att vara, der striden brann sem hetast; — det har du väl?

DAGNY

(djupt rörd).

Nej, nej!

HJÖRDIS.

Har du då varit feg till sinnet, så att Sigurd hade skam deraf?

DAGNY

(öfvervåldigad).

Hjördis, Hjördis!

HJÖRDIS

(småler hånande).

Men du har ju varit lycklig all denna tid; — tror du, att Sigurd kan säga detsamma?

DAGNY.

Låt mig vara. Ve mig; du har öppnat mina ögon!

HJÖRDIS.

Ett skämtsamt ord, så gråter du genast! Tänk nu icke mera på det. Se här, hvad jag har gjort i dag; (tager några pilar från bordet) — hur spetsiga och skarpa, du! Ej sant, jag förstår mig väl på att hvässa pilar!

DAGNY.

Och på att slunga dem med; du träffar säkert, Hjördis! Allt det du nyss sade mig, — på det har jag aldrig tänkt förr. (Häftigare.) Men att Sigurd —! Att jag under all denna tid skulle gjort honom lifvet tungt och ohederligt; — nej, nej, det kan icke vara sant!

HJÖRDIS.

Nå, nå, trösta dig, Dagny; det är ju icke heller sant. Ja, hade Sigurd ännu samma sinnelag, som i fordna dagar, då kunde det så vara; då stod all hans håg och sträfvan till att blifva den yppersta man i landet; — nu är han nöjd med ringare lycka.

DAGNY.

Nej, Hjördis, Sigurd är storsinnad nu som förr; jag inser det nu, jag är icke den rätta hustrun för honom; han har dolt det för mig men så skall det icke fortfara.

HJÖRDIS.

Hvad ämnar du?

DAGNY.

Jag vill ej hänga som en tyngd vid hans färd; jag skall ej längre vara honom besvärlig.

HJÖRDIS.

Du tänker då att — ?

DAGNY.

Tyst, det kommer någon!

(*En huskarl från fonden.*)

KARLEN.

Sigurd den starke kommer till gården!

HJÖRDIS.

Sigurd! Låt då kalla Gunnar hit.

KARLEN.

Gunnar red ut för att samla sina grannar; ty  
Kåre bonde vill —

HJÖRDIS.

Bra, bra, det vet jag; gå då!

(*Karlen går; till Dagny, som äfven vill gå.*)

Hvart skall du gå?

DAGNY.

Ut för att icke råka Sigurd. Det blir väl så,  
att vi måste skiljas, det inser jag nog; men att  
möta honom här nu, — nej, nej, det kan jag icke.

(*Går ut till venster.*)

HJÖRDIS

(*ser en stund tyst efter henne.*)

Och henne var det som jag ville — (Fortsät-  
ter tanken med en blick på bågsträngen.) Ringa hämd  
hade det varit; — nej, nu högg jag djupare! Hm;  
det är tungt att dö, men ibland är det dock värre  
att lefva!

(*Sigurd inkommer från fonden.*)

HJÖRDIS.

Det är Gunnar du söker, kan jag tro; sätt dig ned, han kommer snart.

(Vill gå.)

SIGURD.

Nej, stanna; jag söker mera dig än honom.

HJÖRDIS.

Mig?

SIGURD.

Och väl var det jag råkade dig ensam.

HJÖRDIS.

Kommer du för att förödmjuka mig, så skulle det visst icke hindra dig om också stugan vore full af både män och kvinnor.

SIGURD.

Åh ja, jag känner alltför väl de tankar du har om mig.

HJÖRDIS

(bittert).

Jag gör dig orätt kanske! Nej, nej, Sigurd, du har förgiftat alla mina lefnadsdagar. Kom ihåg, att det var du, som utöfvade denna skamliga list; det var du som satt hos mig i buren, lycklade kärlek medan du log i smyg deråt, slängde mig bort till Gunnar, ty åt honom var jag ändå god nog, — och for så från landet med den kvinna, som du hade kär!

SIGURD.

Månget verk förmå mäns vilja att befrämja; men de stora gerningar styras af ödet, — så har det gått med oss båda.

HJÖRDIS.

Väl sant; onda nornor råda öfver världen; men deras magt är ringa, ifall de icke finna hjälpare uti vårt eget bröst. Lyckan står den bi, som är stark nog att våga strida mot nornan; — och det är det jag nu vill göra.

SIGURD.

Hvad menar du?

HJÖRDIS.

Jag vill mäta min styrka med dem — med dem, som äro öfver mig. Men låt oss icke tala mera om det; jag har mycket att göra i dag.

(Sätter sig vid bordet.)

SIGURD

(efter en kort paus).

Du arbetar goda vapen för Gunnar.

HJÖRDIS.

Icke *för* Gunnar, men *mot* dig.

SIGURD.

Det kommer väl på ett ut.

HJÖRDIS.

Åh ja, det gör väl så; ty är jag nornan vuxen, då skall du och Gunnar förr eller sednare — (hejdar sig, lutar sig bakut mot bordet, ser småleende på honom och säger med förändradt uttryck i rösten:) Hm; vet du, hvad som ibland förefaller mig? Ofta roar det mig att måla lustiga bilder i tankarna; jag sitter då och tillsluter ögonen och tänker: Nu kommer Sigurd den starke till landet; — han vill bränna inne mig och min husbonde. Alla Gunnars män

äro dräpta; blott han och jag äro kvar; — de tända taket utifrån; — "Ett bågskott", säger Gunnar, "ett enda kan rädda oss;" — då brister strängen — "Hjördis, skär en fläta af sitt hår och gör en bågsträng deraf, — det gäller lifvet!" Men jag skrattar — "Låt det brinna, — lifvet är mig icke värd en handfull hår!"

SIGURD.

Det är en sällsam magt uti ditt tal.

(Sätter sig.)

HJÖRDIS

(ser kallt på honom).

Du sätter dig hos mig?

SIGURD.

Du tänker, att jag är dig afvogt sinnad. Hjördis, det är sista gången vi talas vid; det är något som gnager på mitt hjerta, och så kan jag ej resa; du måste lära känna mig bättre.

HJÖRDIS.

Hvad ämnar du?

SIGURD.

Berätta dig en saga.

HJÖRDIS.

Är den sorglig?

SIGURD.

Sorglig som sjelfva lifvet.

HJÖRDIS

(bittert).

Vet du, att lifvet kan vara sorgligt?

SIGURD.

Döm derom, när sagan är slut.

HJÖRDIS.

Berätta då; jag arbetar under tiden.

(Han sätter sig på en liten trästol vid hennes högra sida.)

SIGURD.

Det var en gång två unge kämpar, som seglade från Norge för att vinna gods och ära; de hade svurit hvarandra vänskap och höllo ärligt samman, hur vida de än foro.

HJÖRDIS.

Och de båda unge kämparne hette Sigurd och Gunnar?

SIGURD.

Åh ja, vi kunna kalla dem så. Sent omsider kommo de till Island; der bodde en gammal odalman, som hade farit från Norge i konung Haralds tider. Han hade tvenne fagra kvinnor i sitt hus; men den ena, hans fosterdotter, var dock den ypperligaste; ty hon var förståndig och stark till sinnet, och kämparne talade sins emellan om henne, och ingen af dem hade sett fagrare kvinna, så tycktes dem båda.

HJÖRDIS

(i stark spänning).

Båda? Vill du skymfa mig!

SIGURD.

Gunnar tänkte på henne natt och dag, och så gjorde nog Sigurd också; men båda tego, på henne kunde man ej märka om Gunnar likade henne;

men att hon ej var Sigurd god, var lättare att märka.

HJÖRDIS

(utan att andas).

Fortsätt, jag ber dig —!

SIGURD.

Och ändå, dessmera tänkte Sigurd på henne; men det visste ingen. Då hände det sig en kväll att der var dryckeslag, och då svor den stolta kvinnan, att ingen man skulle ega henne, utom den, som utöfvade ett storverk, som hon nämnde. Högst slog då Sigurds bröst af fröjd; ty han kände sig ega kraft att utöfva dådet; men Gunnar tog honom i enrum, nämnde om sin kärlek; — Sigurd teg med sin, och gick så till —

HJÖRDIS

(utbrytande).

Sigurd, Sigurd! (Betvingar sig.) Och denna saga — är den sann?

SIGURD.

Det är den. En af oss måste ju vika; Gunnar var min vän; på annat sätt kunde jag icke handla. Således blef du Gunnars maka, och jag fästade en annan kvinna.

HJÖRDIS.

Och höll henne kär?

SIGURD.

Jag lärde att värdera henne; men blott en kvinna har Sigurd älskat, och det var den kvinna, som var honom afvoigt sinnad från första dagen

de möttes. (Stiger upp.) Här är min saga slut, låt oss nu skiljas. — Farväl, Gunnar herses maka; vi se hvarandra aldrig mera!

HJÖRDIS

(springer upp).

Nej, stanna! Ve oss båda; Sigurd, hvad har du gjort!

SIGURD

(studsar).

Hvad jag gjort? Hvad fattas dig?

HJÖRDIS.

Och allt detta säger du mig nu! Men nej, — det kan ej vara sant!

SIGURD.

Det är sista gången vi talas vid; hvart ord är sanning; — du skulle lära att bedöma mig mildare, och därför måste jag nu tala.

HJÖRDIS

(hopknäpper ovilkorligen händerna och ser på honom med stilla förvåning).

Älskat — älskat mig — du! (Häftigare i det hon går in på honom). Jag tror dig icke! (Betraktar honom stint och utbryter i vild smärta.) Jo, det är sant och — förfärligt för oss båda!

(Håller händerna för ansigtet och aflägsnar sig.)

SIGURD

(förfärad).

Hjördis!

## HJÖRDIS

(stilla, kämpande mellan gråt och skratt.)

Bry dig ej om mig! Det var blott det jag menade, att — (Lägger handen på hans arm.) Sigurd, du har icke berättat din saga till slut; den stolta kvinnan, som du nämnde, — hon älskade dig tillbaka!

SIGURD

(far tillbaka).

Du!

HJÖRDIS

(med fattning).

Ja, Sigurd, jag har älskat dig, det märker jag nu. Du säger, att jag var tyst och ovänlig mot dig; hvad kan en kvinna då göra? Kunde jag bjuda ut min kärlek, då vore jag dig icke värd. Du tycktes mig alltid vara den ypperste af alla män; och att då veta dig vara en annans make, — det vållade mig denna bittra sorg, som jag icke sjelf förstod!

SIGURD

(skakad).

En olycksalig spånad har nornan spunnit om oss båda.

HJÖRDIS.

Sjelf är du skuld dertill; starkt och käckt höfves det mannen att handla. Då jag utfäste detta svåra vilkor för den, som skulle vinna mig, då tänkte jag helt visst på dig; — och ändå kunde du —!

SIGURD.

Jag kände Gunnars hjertesår; jag ensam kunde läka det; — hvad återstod för mig att välja då? Och dock, hade jag vetat det jag nu vet, så torde jag litet kunnat svara för mig sjelf; ty kärlek är den största magt.

HJÖRDIS

(raskt).

Näväl, Sigurd, — ett olyckligt öde har skiljt oss åt i långa år; nu är knuten löst; de tider, som komma, skola gifva oss ersättning.

SIGURD

(skakar på hufvudet).

Det kan ej ske; vi måste skiljas åter.

HJÖRDIS.

Det måste vi icke. Jag älskar dig, det vågar jag nu säga, utan att blygas; ty min kärlek är icke trånande, som veka kvinnors; vore jag en man, — vid alla gudar, jag skulle ändå kunna älska dig så, som jag nu gör det! Upp då, Sigurd! Lyckan är väl värd ett stordåd; vi äro båda fria, när vi sjelfva vilja det, och så är spelet vunnet.

SIGURD.

Fri? Hvad menar du?

HJÖRDIS.

Hvad är väl Dagny för dig? Hvad kan hon väl vara för dig? Icke mera än Gunnar galler i mina hemliga tankar. Hvad gör väl det, om tvenne usla lif förspillas!

SIGURD.

Hjördis, Hjördis!

HJÖRDIS.

Låt Gunnar stanna här; låt Dagny fara till Island med sin fader; jag följer dig i jern och stål, hvar du än styr färden. (Rörelse hos Sigurd.) Det är icke som din maka jag vill följa dig; ty jag har tillhört en annan, och den kvinna lefver, som förr har hvilat i din famn. Nej, Sigurd, icke som din maka, men som dessa starka kvinnor, som Hilds systrar vill jag följa dig, elda dig till strid och manliga dåd, så att ditt namn skall gå vida öfver länderna; i striden vill jag stå dig närmast, färdas bland dina kämpar i viking; och när ditt drapa kvädes, då skall det tälja om Sigurd och Hjördis tillhopa!

SIGURD.

Så var en gång min fagraste dröm, nu är det för sent; Gunnar och Dagny stå mellan oss, och de hafva båda rätt att stå der. Jag öfvergaf min första kärlek för Gunnars skull; — skall jag bära smärtan deraf, så får min gerning icke vara fäfang. Och Dagny sedan; — godtrogen och tillitsfull för hon från hem och fränder; aldrig får hon tro, att jag längtade efter Hjördis, när hon tager mig i famn.

HJÖRDIS.

Och för slika tankars skull vill du lägga börda på ditt lif! Hvar till fick du då kraft och styrka,

*Kämparne på Helgeland.*

och dertill alla sinnens bästa gåfvor? Och tror du det nu längre kan vara passande plats för mig att sitta på Gunnars gård? Nej, Sigurd, tro du mig, här är mycket att lägga hand vid för en man som du. Erik styrer Norges rike, res dig mot honom; många goda kämpar skola ställa sig under dig; med obetvingad magt skall du gå fram, strida och segra och ej hvila förr än du sitter på Hårfagers kungastol!

SIGURD.

Hjördis, Hjördis, så har jag drömt i min vilda ungdom; låt det vara glömdt; fresta mig icke!

HJÖRDIS

(med höghet).

Det är nornans råd, att vi båda skola hålla samman; det kan ej ändras; nu ser jag klart mitt värf i lifvet: att göra dig berömd öfver alla land. Du har stått för mig hvarje dag, hvarje timma som jag lefvat här; jag ville slita dig ut ur mitt sinne, men förmådde det ej; nu är det icke nödigt, nu då jag vet att du älskar mig.

SIGURD

(med tvungen köld).

Om så är, — så vet, — jag har älskat dig; nu är det slut; nu har jag glömt dig.

HJÖRDIS.

Sigurd, du far med lögn! Så mycket är jag värd, att har du en gång älskat mig, då kan du aldrig glömma det.

SIGURD

(häftigt).

Det måste jag; jag vill det nu!

HJÖRDIS.

Låt så vara; men du *kan* det icke! Du vill blott hindra mig; det lyckas ej; ännu före kvällen skola Gunnar och Dagny veta allt!

SIGURD.

Ha, det gör du icke!

HJÖRDIS.

Det gör jag!

SIGURD.

Då måtte jag känna dig illa; högsinnad tycktes du mig vara förr.

HJÖRDIS.

Onda dagar föda onda tankar; för stor är den lit, du satt till mig. Jag vill, jag måste följa dig, — ut i lifvet och striden; det är för lågt för mig under taket i Gunnar herses stuga!

SIGURD

(med eftertryck).

Men heder män emellan har du dock skattat högt; det finnes skälig orsak till strid mellan mig och Gunnar. Om han nu föll för min hand — skulle du ändå yppa allt och följa mig?

HJÖRDIS

(studsande).

Hvarför frågar du så?

SIGURD.

Svara mig först: hvad skulle du göra, ifall jag blef Gunnars bane?

HJÖRDIS

(ser stint på honom).

Då skulle jag tåga och ej hvila förr än jag hade fått dig dräpt.

SIGURD

(med ett småleende).

Godt, Hjördis; — jag visste det väl.

HJÖRDIS

(hastigt).

Men så kan ej ske!

SIGURD.

Det måste ske; sjelf har du kastat tärningen om Gunnars lif och mitt!

(Gunnar med några huskarlar från fonden.)

GUNNAR

(dystert till Hjördis).

Så der; nu gror den säd, som du sått!

SIGURD

(närmar sig).

Hvad är det, som går dig emot?

GUNNAR.

Sigurd, är det du! Hvad som går mig emot? Ingenting annat än jag väl kunnat vänta. Så snart Dagny, din hustru, varnade mig för Kåre bonde,

tog jag min häst och red till mina grannar för att söka hjälp mot honom.

HJÖRDIS

(oroligt).

Nå?

GUNNAR.

Ogent ljud svaret, hvart jag kom; min färd mot Kåre var ej hederlig, så sades det; — hm, det sades också andra saker, som jag icke kan nämna; — jag är en hånad man; det påstås att jag öfvat nidingsdåd; det anses för skam att dela sak med mig.

SIGURD.

Länge skall det icke hållas för skam; före kvällen skall du vara manstark nog mot Kåre.

GUNNAR.

Sigurd!

HJÖRDIS

(sakta, triumferande).

Ha, jag visste det nog!

SIGURD

(med tvungen styrka).

Men sedan är också freden slut emellan oss; ty hör nu mitt ord, Gunnar herse, — du har dräpt Thorolf, min hustrus frände, och därför bjuder jag dig till holmgång i morgon vid solens uppgång!

HJÖRDIS

(tar i häftig rörelse ett steg mot Sigurd; men hejdar sig, blir stående orörlig under det följande).

GUNNAR

(i högsta förvåning).

Till holmgång —! Mig! — Du skämtar,  
Sigurd!

SIGURD.

Till holmgång är du lagligt kallad; det blir  
en lek på lif och död; en af oss måste falla!

GUNNAR

(bittert).

Ha, jag förstår dig nu. Du samtalade med  
Hjördis, då jag kom; hon har eggat dig på nytt!

SIGURD.

Kanhända! (Till hälften mot Hjördis.) Högsinnad  
kvinna måste ju värja om sin husbondes heder.  
(Till männen i fonden.) Och I, karlar, gå nu till  
Gunnars grannar och sägen dem, att i morgon skif-  
tar han svärdshugg med mig; ingen skall kalla  
den feg, som bär vapen på Sigurd starke!

(Karlarna gå ut i fonden).

GUNNAR

(Går raskt till Sigurd och trycker röd hans händer).

Sigurd, min bälde broder, nu först förstår jag  
dig! Du vågar nu lifvet för min heder, liksom  
du förr vågade det för min lycka.

SIGURD.

Tacka din hustru; hon har största delen häri.  
I morgon vid solens uppgång —

GUNNAR.

Jag möter dig. (Vekt.) Fosterbroder, vill du haf-  
va ett godt svärd af mig; det är en präktig gåfva.

SIGURD.

Tack; men låt det hänga; -- ingen vet, om jag nästa kväll har bruk för det.

GUNNAR

(skakar hans hand).

Farväl, Sigurd!

SIGURD.

Farväl och lycka till!

(De skiljas, Gunnar går ut till venster, Sigurd kastar en blick på Hjördis och går ut i fonden.)

HJÖRDIS

(efter en paus, sakta och tankfull).

Till holmgång i morgon? Hvem skall falla? (Tiger en stund och utbryter sedan, som om hon fattat ett raskt beslut.) Må hvem som helst falla, — Sigurd och jag skola ändå följas åt!

## FJERDE HANDLINGEN.

(Vid stranden. Det är afton! månen synes då och då mellan mörka sönderslitna ovädersskyar. I fonden en nyss uppkastad mörk grafhög.)

(*Örnulf* sitter på en sten till höger framme på scenen med blottadt hufvud, armbågarne hvilande på knäna och ansigtet doldt i sina händer. Hans män gräfva vid högen, några lysa med torrvedsfacklor. Efter en kort paus inkommer *Sigurd* och *Dagny* från båtskjulet, der en stockeld brinner.)

DAGNY

(tyst).

Der sitter han ännu. (Återhåller *Sigurd*.) Nej, tala icke till honom!

SIGURD.

Du har rätt; det är för tidigt; låt honom hellre sitta för sig sjelf.

DAGNY.

(Går öfver mot höger och betraktar fadren med stilla sorg).

Han var så stark i går, då han tog *Thorolfs* lik på sina skuldror; stark var han ännu, medan de gräfde högen; men då de alle voro nedlagde deri, och jord och stenar kästades öfver, — då tog

sorgen ut sin rätt; då var det liksom han hade slocknat. (Aftorkar sina tårar.) Säg mig, Sigurd, när tänker du att fara hem till Island?

SIGURD.

Så snart ovädret stillar sig och jag får slut på saken med Gunnar herse.

DAGNY.

Och då köper du dig jord, bygger dig en gård och far aldrig mer i ledung?

SIGURD.

Ja ja, — det har jag lofvat dig.

DAGNY.

Och jag kan säkert tro, att Hjördis bedrog mig, då hon sade, att jag ej var dig värdig till hustru?

SIGURD.

Ja ja, Dagny, lita på mitt ord.

DAGNY.

Då är jag åter glad och vill söka att glömma alla de onda saker, som här skett. Under de långa vinterkvällarna skola vi tala samman om Gunnar och Hjördis, och —

SIGURD.

Nej, Dagny, om du vill oss båda väl, så nämner aldrig Hjördis, då vi sitta hemma på Island.

DAGNY

(mildt förebrående).

Orättvist är ditt hat till henne. Sigurd, Sigurd, det är dig icke likt!

EN AF MÄNNEN

(närmar sig).

Så der, nu är högen färdig.

ÖRNULF

(liksom uppvaknande).

Högen? Är den — ja så —

SIGURD.

Tala nu till honom, Dagny!

DAGNY

(närmar sig).

Fader, det är kallt härute; det drar ihop till oväder i natt.

ÖRNULF.

Hm; bry dig ej om det; högen är tät och väl byggd; de ligga varmt derinne.

DAGNY.

Ja, men du —

ÖRNULF.

Jag? Jag fryser icke.

DAGNY.

Du har ingenting ätit i dag; vill du icke gå in? Kvällsvarden står färdig.

ÖRNULF.

Låt kvällsvarden stå; jag är ej hungrig.

DAGNY.

Men att sitta här så stilla; tro mig, det skadar dig; du är ej van dervid.

ÖRNULF.

Väl sant; det är något, som trycker mig för bröstet; jag kan ej andas.

(Han döljer ånyo ansigtet i sina händer. Paus.)

DAGNY.

I morgon rustar du väl ditt skepp och följer med till Island?

ÖRNULF

(utan att se upp).

Hvad har jag der att göra? Nej, jag vill till mina söner.

DAGNY

(smärtsamt).

Fader!

ÖRNULF

(lyfter hufvudet).

Gå in och låt mig sitta; har ovädret spelat omkring mig en natt eller två, så är det gjordt, tänker jag.

SIGURD.

Så kan du icke tänka!

ÖRNULF.

Förvånar det dig, att jag vill hvila? Mitt dagsverke är ju slut; jag har höglagt mina söner.

(Häftigt.) Gå ifrån mig! — Gå, gå!

(Döljer åter ansigtet.)

SIGURD

(sakta till Dagny).

Låt honom sitta en stund ännu.

DAGNY.

Nej, jag måste försöka ännu en sak, — jag känner honom. (Till Örnulf.) Ditt dagsverke är slut, säger du; det är det likväl icke. Du här höglagt dina söner; — men du är ju skald; det höfves dig att kväda till deras minne.

ÖRNULF

(skakar hufvudet).

Kväda? Nej, nej; i går kunde jag det; i dag är jag för gammal.

DAGNY.

Du måste det likväl; hederlige män voro alle dina söner; ett kväde måste diktas öfver dem, och det kan ingen i hela släkten utom du.

ÖRNULF

(ser frågande på Sigurd).

Kväde? Hvad tycker du, Sigurd?

SIGURD.

Jag tycker det är rätt; du måste göra, som hon säger.

DAGNY.

Illa skulle det tyckas dina grannar på Island, när grafölet skall drickas öfver Örnulfs söner, och intet kväde är diktadt. Till att följa dina söner har du tid nog.

ÖRNULF.

Nå ja, jag skall försöka då; och du, Dagny, lyssna väl dertill, att du sedan kan rista kvädet på stafvar.

(Männen närma sig med facklorna och bilda en grupp omkring honom; han tiger en stund och tänker efter, och säger derpå:)

Själ, som svärmod tynger,  
saknar Brages tunga;  
gammal skald så sorgsen  
ryser för att sjunga.

Skaldeguden skänkte  
ämne till att sjunga; —  
låt min klagan visa  
min förlust, den tunga!  
(Stiger upp.)

Norman harmfult härjat  
alla mina stunder.  
Lyckan vikit från mig  
och min ätt går under.

Söner sju åt Örnulf  
föddes hem vid härden; —  
nu mer har ej gubben  
någon son i verlden.

Söner sju så fagre,  
fostrade bland svärden,  
stodo för sin fader  
såsom skydd i verlden.

Detta skydd är borta,  
mina söner döde;

utan fröjd står gubben  
och hans gård står öde.

Thorolf — du min yngste!  
Utaf bröder siste!  
Ej jag skulle klaga,  
blott jag dig ej miste!

Vän du var, som våren,  
du mig syntes härlig,  
du dig hade danat  
till en kämpe ärlig.

Banesår, osaligt,  
vällar största smärta;  
Såsom mellan sköldar  
kännes klämdt mitt hjerta.

Afundsjuk har nornan  
delat sina håfvor —  
sorger uppå sorger  
voro Örnulfs gåfvor.

Mitt försvar är ringa.  
Ville magt mig lemnas  
utaf Gudar, skulle  
jag på nornan hämnas.

*En* blef då min gerning:  
nornan öfverlista, —

hon, som från mig röfvat  
allt — och nu det sista!

Har hon *allt* mig röfvat?  
Nej! Ty ödet skicka  
skulle Örnulf tidigt  
Suttungs mjöd att dricka.

(Med stigande inspiration)

Mina söner tog hon;  
men hon gaf min tunga  
ännen till i kväden  
sorgen att besjunga.

Sången mig hon gifver.  
Orden fram hon stafvar; —  
låt då sången klinga  
högt vid barnens grafvar!

Hell er, tappre söner!  
Hell er, der I riden!  
Gudagåfvan helar  
verldens sorg, med tiden!

(Han drager ett djupt andedrag, stryker håret från pannan  
och säger lugnt:)

Så der; nu är Örnulf stark och frisk igen.  
(Till männen.) Kom till kvällsvarden, svenner; vi  
hafva haft ett hårdt dagsverke!

(Går med karlarne in i båthuset.)

DAGNY.

Prisad vare de mäktige i Gimle, som gäfvor mig ett så godt råd! (Till Sigurd.) Vill du icke gå in?

SIGURD.

Nej, jag har ej lust dertill. Säg mig, är allting redo till i morgon?

DAGNY.

Ja, så är det; ett silkesömmadt linne ligger derinne på bänken; men jag tror säkert, att du icke faller för Gunnars hand, och därför har jag icke heller gråtit.

SIGURD.

Gifve alla goda magter, att du aldrig måtte gråta för min skuld!

(Stannar och ser ut.)

DAGNY.

Hvad lyssnar du på?

SIGURD.

Hör du icke — der!

(Pekar åt venster.)

DAGNY.

Jo, det är som ett sällsamt oväder på hafvet!

SIGURD

(i det han går upp mot fonden).

Hm, det kommer att hagla starkt i detta oväder. (Ropar.) Hvem kommer der?

KÅRE BONDE

(utanför till venster).

Känt folk, Sigurd starke!

(Kåre bonde med en hop beväpnade män, som bära facklor, inkommer från venster.)

SIGURD.

Hvart ämnen I eder?

KÅRE.

Till Gunnar herses gård!

SIGURD.

Med ofred?

KÅRE.

Ja, det kan du lita på! Du hindrade mig sist; men nu tänker jag det är dig kärt nog!

SIGURD.

Kan väl så vara.

KÅRE.

Jag har hört talas om ditt envig med Gunnar; men går det som jag vill, så kommer han med svaga vapen till mötet.

*Kämparne på Helgeland.*

SIGURD.

Det är en vågad gerning du rufvar på; akta dig, bonde!

KÅRE

(skrattande trotsigt).

Låt det bli min sak; vill du tackla ditt skepp i natt, så skola vi lysa för dig! — Kommen, alle män, se, här går vägen!

(De gå alla ut till höger i fonden.)

DAGNY.

Sigurd, Sigurd, detta våld måste du afvärja!

SIGURD

(går raskt till dörren och ropar in):

Upp från bordet, Örnulf; tag hämd på Kåre bonde!

ÖRNULF

(kommer ut med de öfriga).

Kåre bonde, — hvar är han?

SIGURD.

Han har gått till Gunnars gård för att bränna folket inne!

ÖRNULF.

Ha, ha, — låt honom göra det, så får jag hämd på Gunnar och Hjördis med detsamma; sedan skall jag uppsöka Kåre.

SIGURD.

Nej, det är gagnlöst råd; Kåre måste du söka i natt, om du vill träffa honom; ty är odådet väl

föröfvadt, så stiger han till fjells. Gunnar har jag  
hjudit till holmgång; honom är du säker på, ifall  
jag icke sjelf — nå ja, lika godt, — i natt måste  
du beskydda din ovän; illa vore det, om slik oger-  
ningsman, som Kåre, toge hämden från mig!

ÖRNULF.

Sant säger du. I natt skall jag beskydda Tho-  
rolfs bane; men i morgon måste han falla!

SIGURD.

*Han* eller *jag*, — det kan du lita på!

ÖRNULF.

Så kommen då att hämnas Örnulfs ätt!

(Han går med männen ut till höger i fonden.)

SIGURD.

Dagny, följ med; — *jag* måste stanna; ty  
ryktet om vår tvekamp är redan känt af alla, och  
jag kan icke möta Gunnar förr än tiden är inne;  
men du, — styr och råd din fader; ärligt måste  
han fara fram; i Gunnars gård äro många kvin-  
nor; intet ondt får hända Hjördis eller de andra.

DAGNY.

Ja ja, jag följer med. Du tänker dock på  
Hjördis; tack för det!

SIGURD.

Gå, gå, Dagny!

DAGNY.

Jag går; men för Hjördis kunna vi vara trygga: hon har gyllene härkläder i buren och värjer nog sig sjelf.

SIGURD.

Det tänker också jag; men gå ändå; styr din faders färd; vaka öfver alla och — öfver Gunnars hustru!

DAGNY.

Lita på mig. Må vi åter råkas glade!  
(Hon går efter de öfriga.)

SIGURD.

Det är första gången, fosterbroder, jag står vapenlös, då fara hotar dig. (Lyssnar.) Jag hör rop och svärdshugg; — de äro redan vid gården. (Vill gå öfver till höger, men stannar och drar sig tillbaka.) Hjördis! Hon kommer hit!

*(Hjördis, klädd i kort skarlakansröd kjortel, med förgylld hjälm, pansar, arm- och benskenor. Hennes hår är utslaget; på ryggen bär hon ett pilkoger och vid bältet en liten sköld; i handen har hon bågen med härsträngen.)*

HJÖRDIS

(Hastigt och seende sig tillbaka, liksom vore hon rädd att någon förföljde henne, går nära intill Sigurd, tager honom vid armen och säger sakta):

Sigurd, Sigurd, ser du den?

SIGURD.

Hvilken? Hvar?

HJÖRDIS.

Ulfven — der, helt nära; den rör sig ej; den betraktar mig med sina röda ögon! — Det är min följa, Sigurd! Tre gånger har den visat sig för mig; det betyder säkert, att jag skall dö i natt!

SIGURD.

Hjördis, Hjördis!

HJÖRDIS.

Nu sjönk den ned i jorden! Ja, ja, nu har den varnat mig.

SIGURD.

Du är sjuk; kom låt oss gå in!

HJÖRDIS.

Nej, här vill jag vänta; jag har icke lång stund kvar!

SIGURD.

Hvad har då hänt dig?

HJÖRDIS.

Hvad som har hänt! Det vet jag icke; men sant var det, som du sade i dag, att Gunnar och Dagny stå emellan oss; bort från dem och från lifvet måste vi; då kunna vi blifva förenade!

SIGURD.

Vi? Ha, du menar —!

HJÖRDIS

(med höghet).

Jag blef utan hem i världen från den dagen du tog en annan till maka. Illa handlade du då!

Alla goda gåfvor kan mannen skänka sin trogna vän, — allt, blott icke den kvinna han har kär; ty gör han det, då söndersliter han nornans hemliga spånad och tvenne lif förspillas. Det finnes en röst inom mig, som säger, att jag kom till, för att mitt starka sinne skulle lyfta och bära dig under motgången, och att du föddes, för att jag i en man skulle finna allt det, som syntes mig stort och ädelt; ty det vet jag, Sigurd, — hade vi båda blifvit förenade, så hade du blifvit namnkunnigare än alla andre!

## SIGURD.

Fåfång är din klagan nu. Tror du det är fröjdefullt, det lif jag går till mötes? Att hvarje dag vara samman med Dagny och hyckla kärlek, som hjertat sammanpressas vid. Och det måste dock så vara; det kan ej ändras!

## HJÖRDIS

(med stigande vildhet).

Det *skall* det dock! Vi skola båda dö! Ser du denna bågsträng? Med den träffar jag säkert; ty jag har sjungit fagra galdr-kväden öfver den! (Lägger en pil i bågen, som är spänd.) Hör! Hör, hur det susar högt deruppe! Det är de dödas hemfärd; jag har trollat hit dem; — vi skola följa dem!

## SIGURD

(viker tillbaka).

Hjördis, Hjördis, — jag rädes för dig!

## HJÖRDIS

(utan att gifva akt på honom).

Ingen magt kan nu ändra våra öden! O, ja — det är dock bättre så, än om du hade fästat mig här på jorden; än om jag hade suttit på din gård, väft lin och ull och födt dig söner, — fy, fy! (Ett rödt eldsken synes, först svagt, sedan starkare.)

## SIGURD.

Sluta! Din trolldomskonst har varit dig öfvermächtig; den har snärjt din själ! (Förfärad.) Ha, se — se! Gunnars gård, — den brinner!

## HJÖRDIS.

Låt den brinna, låt den brinna! Gimlesalen deruppe är bättre än Gunnars stockstuga!

## SIGURD.

Men Egil, din son, — de dräpa honom!

## HJÖRDIS.

Låt dem dräpa honom, — så dräpes min skam med detsamma!

## SIGURD.

Och Gunnar, — de taga din makes lif!

## HJÖRDIS.

Det bryr jag mig ej om! Bättre make skall jag följa hem i natt! Ja, Sigurd, så måste det blifva; här i landet gror ingen lycka för mig; — den hvite guden kommer norrut; honom vill jag icke möta; de gamle äro icke starke, som förr; — de sofva, de sitta till hälften som skuggor; — med

dem skola vi strida! Dö, Sigurd; jag skall sätta dig på Gimles kungastol, och sjelf vill jag sitta dig närmast! (Ovädret bryter löst.) Hör, hör, der kommer vårt följe! Ser du de svarta frustande hästarne; en för mig och en för dig! (Kastar bågen till kinden och skjuter.) Så far då den sista färden!

SIGURD.

Väl träffadt, Hjärdis!

(Han faller.)

HJÖRDIS

(jublande i det hon ilar till honom).

Sigurd, min broder, — nu först tillhöra vi hvarandra!

SIGURD.

Nu mindre än någonsin. Här skiljas våra vägar; ty jag är *kristen!*

HJÖRDIS.

Du —! Ha, nej, nej!

SIGURD.

Den hvite guden är min; kung Ädhelstan har lärt mig känna honom; — det är upp till *honom* jag nu går.

HJÖRDIS

(förtviflad).

Och jag —! (Släpper bågen.) Ve, ve!

SIGURD.

Tungt var mitt lif ifrån den stund jag slet dig ur mitt eget hjerta och lemnade dig åt Gun-

nar. Tack Hjördis; — — nu känner jag mig lätt och fri!

(Dör.)

### HJÖRDIS

(lugnt).

Död! Då har jag helt säkert förspilt min själ! (Ovädret tilltar, hon utbryter vildt.) De komma! Jag har sjelf kallat hit dem! Men nej, nej; — jag följer er icke; jag vill ej fara utan Sigurd! Det hjälper ej; — de se mig; de skratta och vinka, de sporra sina hästar! (Skyndar ut på klippan i fonden.) De äro redan öfver mig; — och intet ställe att dölja sig! Jo, på hafvets botten kanske!

(Hon störtar sig ut.)

(*Örnulf, Dagny, Gunnar med Egil, samt Sigurds och Örnulfs män inkomma småningom från höger.*)

### ÖRNULF

(vänd mot grafhögen).

Nu kunnen I sofva tryggt; ty nu ären I hämnade!

### DAGNY

(kommer).

Fader, fader, jag dör af skräck! — all denna blodiga färd — och stormen; — hör, hör!

(Storm.)

### GUNNAR

(med Egil på armen).

Gif fred och skydd åt mitt barn!

### ÖRNULF.

Gunnar herse!

GUNNAR.

Ja, Örnulf, min gård är ju bränd och mina svenner fallne; jag är i ditt våld; gör som dig lyster!

ÖRNULF.

Det beror på Sigurd. Men gå in under tak; det är ej tryggt härute!

DAGNY.

Ja, låt oss gå in! (Går mot skjulet, får se liket och utstöter ett skrik.) Sigurd, min make; — de hafva dräpt honom!

(Kastar sig ned bredvid honom.)

ÖRNULF

(skyndar dit).

Sigurd!

GUNNAR

(sätter ned Egil).

Sigurd dräpt!

(Paus.)

DAGNY

(ser förtviflad på männen, som omgifva den döde).

Nej, nej, det är ej så; — han måste ännu lefva! (Får se bågen.) Ha, hvad är det!

(Stiger upp.)

ÖRNULF.

Dotter, det är allt, som du först sade, — Sigurd är dräpt.

GUNNAR

(som fattad af en plötslig tanke).

Och Hjördis! — Har Hjördis varit här?

DAGNY

(sakta och med fattning).

Jag vet ej; men det vet jag, att hennes båge har varit här.

GUNNAR.

Ja, det anade mig!

DAGNY.

Tyst, tyst! (För sig.) Så bittert hatade hon honom då!

GUNNAR

(sakta).

Dräpt honom — natten före holmgången; så har hon ändå älskat mig!

(Alla draga sig förfärade tillsammans; "Åsgårdsrejden" susar genom luften.)

EGIL

(förskräckt).

Fader! Se, se!

GUNNAR.

Hvad är det?

EGIL.

Deruppe — alla de svarta hästarne —!

GUNNAR.

Det är molnen, som —

ÖRNULF.

Nej, det är de dödas hemfärd.

EGIL

(utstöter ett skrik).

Min moder är med dem!

DAGNY.

Alla goda magter!

GUNNAR.

Hvad säger du, barn!

EGIL.

Der — främst — på den svarta hästen! Fader, fader!

(Egil klänger sig förfärad upp till fadern; kort paus; ovädret drager förbi, molnen skingras, månen skiner fridfullt öfver landskapet.)

GUNNAR

(vemodigt).

Nu är Hjördis säkert död!

ÖRNULF.

Det är nog så, Gunnar; — och på henne hade jag mera att hämnas än på dig. Dyrt blef mötet för oss båda; — — der är min hand; fred och försoning!

GUNNAR.

Tack, Örnulf! Och nu ombord; jag följer  
med till Island!

ÖRNULF.

Ja, till Island, och sent skall vår härfärd  
glömmas:

Högt om ledungsfärd och starke  
kämpars strid på norska stränder  
skall till sensta tid från Island  
sjungas öfver nordens länder!

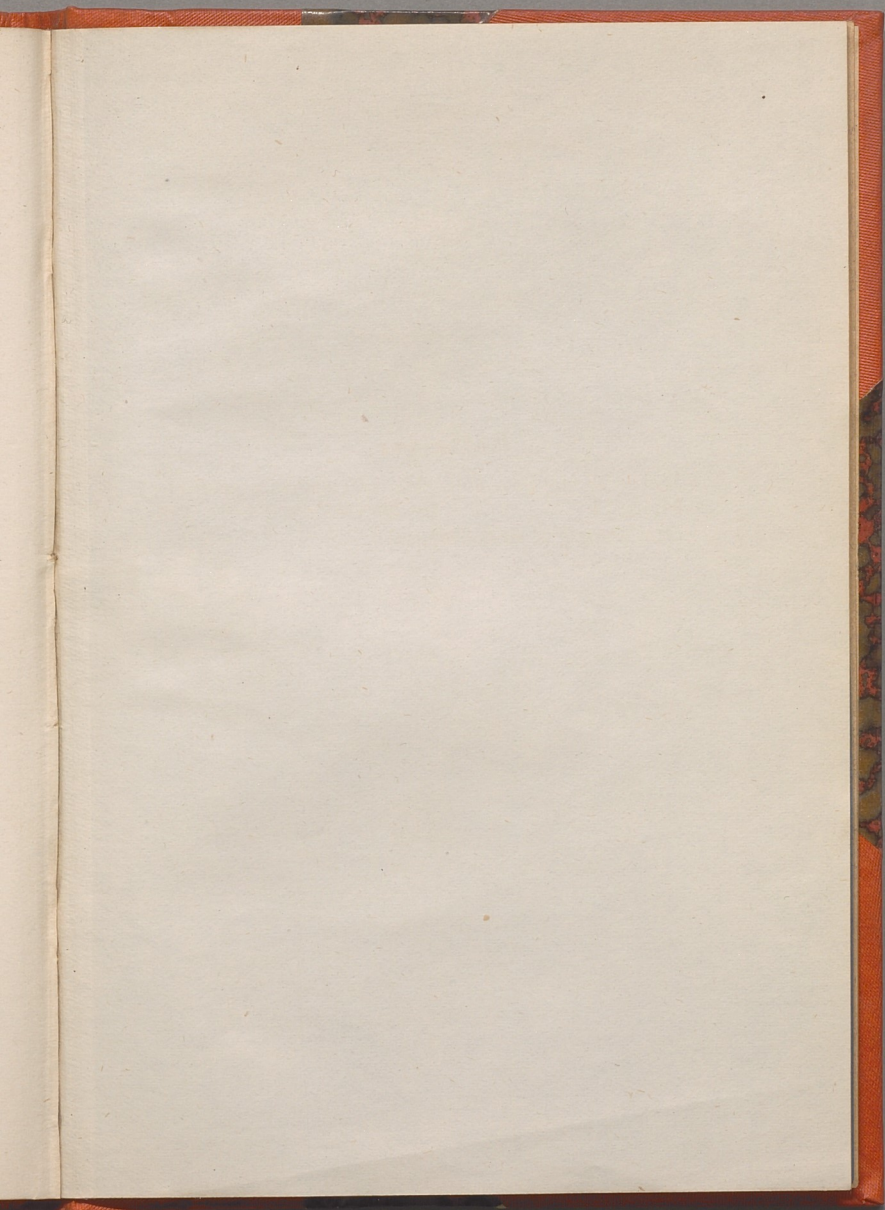


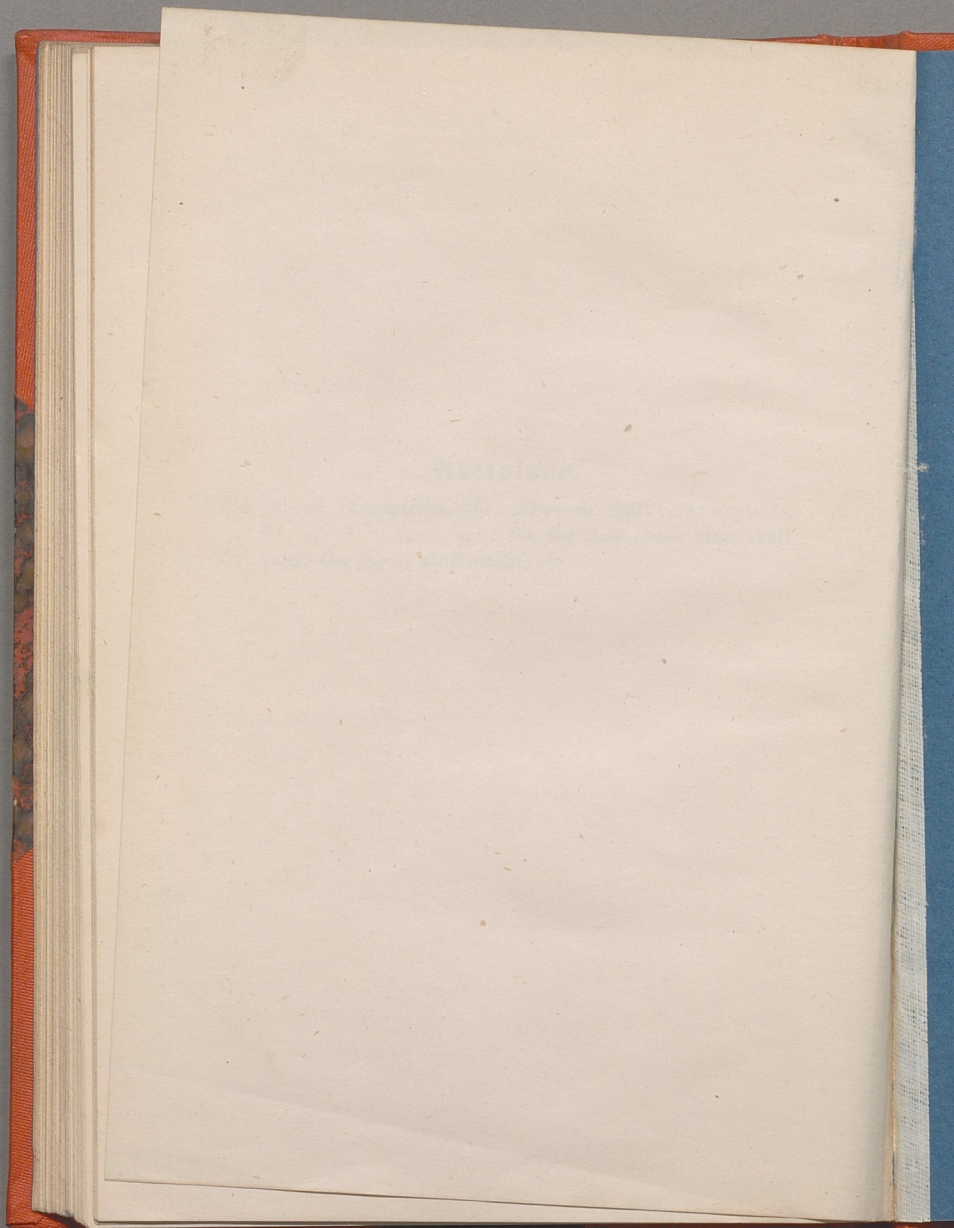
### Rättelser.

Sid. 42, rad. 12 uppiifrån, står: *utlofvade*; skall vara: *utöfvade*.

„ 54, „ 1 „ „ : *Om jag skall tänka etc.*; skall  
vara: *Om jag ej skall tänka, etc.*

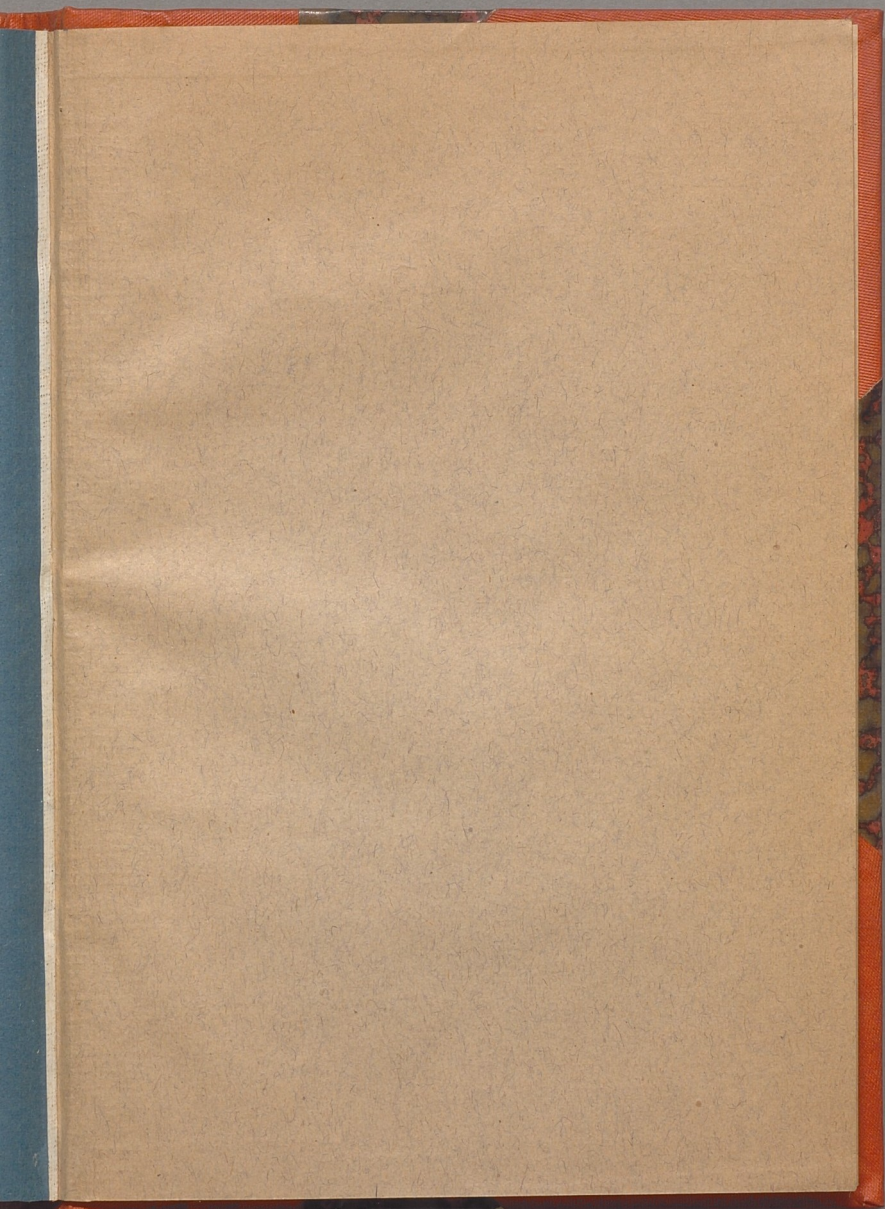
---

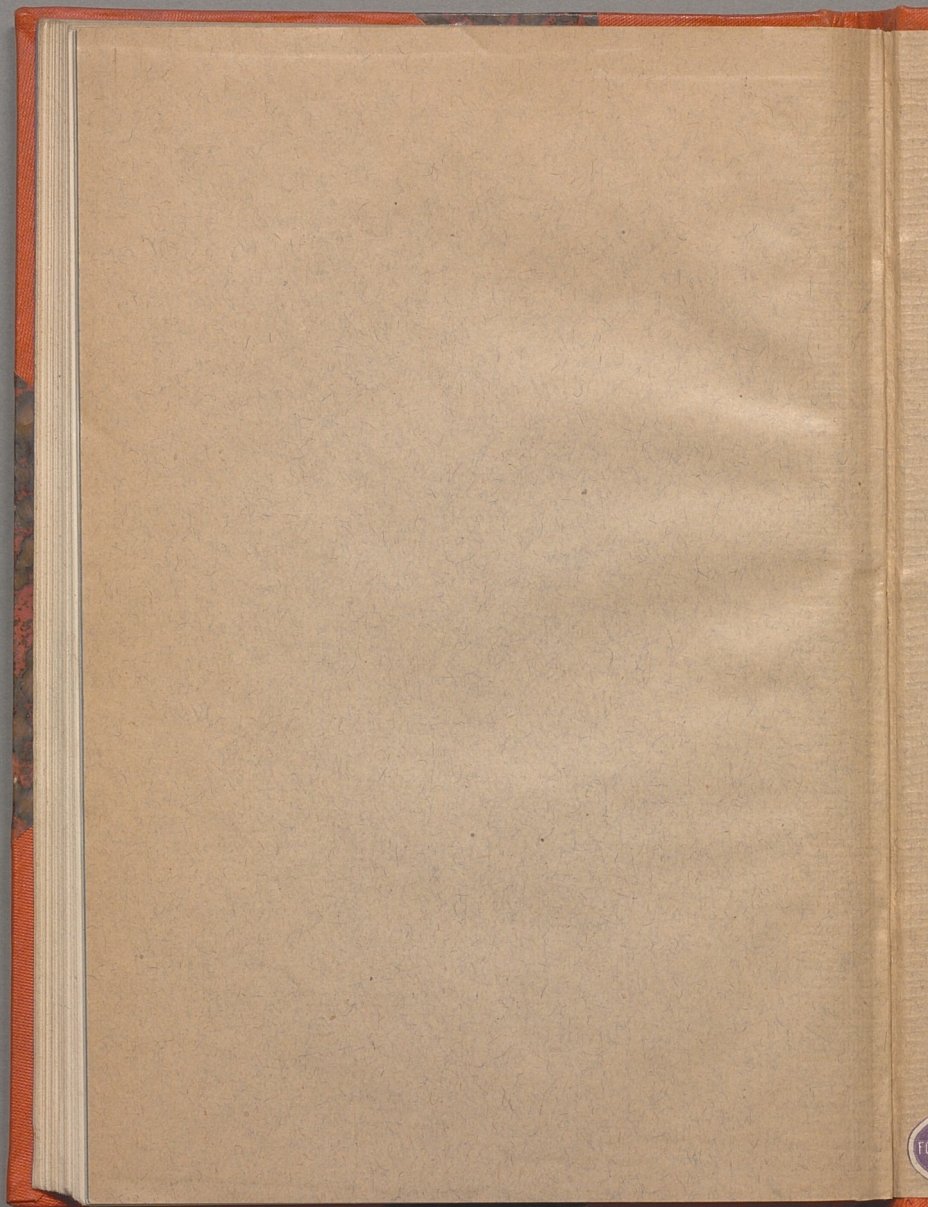






Pris: I Krona 25 öre.







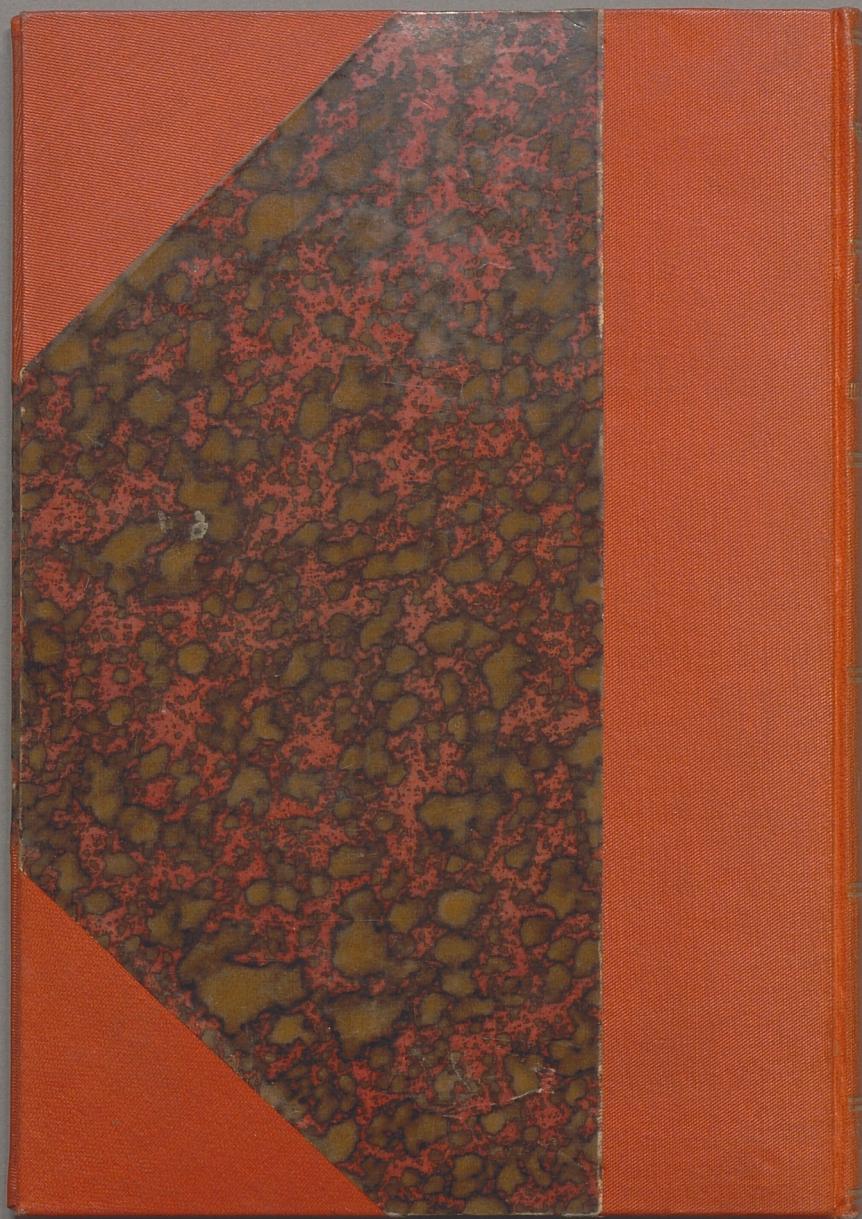
National Library  
of Sweden

LÄSESALSLÄN



60001000336870





[www.books2ebooks.eu](http://www.books2ebooks.eu)